

DOMOVINA

Upravištvo „Domovina“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovina“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3128

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Leto se bliža koncu

Še mesec dni in staro leto bo kanilo v večnost. Ob koncu leta se poravnavajo računi in zato prihaja tudi «Domovina» s svojimi terjatvami napram nezavednim naročnikom zamudnikom, ki

vedno zopet pozabljajo na svojo častno dolžnost napram «Domovini».

Ali morda niste bili zadovoljni z «Domovino», ki za svoje obilno zabavno in poučno štivo zahteva letno le malenkostnih 36 Din? S tako nizko naročnino za tako obsežne novine se komaj krijejo stroški izdavanja, dobička pa izdajatelj «Domovine» tako ne iščejo in ga seveda pri tako nizki naročnini tudi ne morejo imeti. Zato je tem bolj obsojanja vredno neprestano odlašanje plačila. Nekaterim trdovratnim zamudnikom z večjim dolgom smo list že ustavili.

Oni, ki smo jim list ustavili, bodo imeli še to škodo, da

ne bodo dobili božične številke,

ki bo imela obilno in lepo vsebino, kakor so jo imele doslej še vse naše praznične številke, kar naši stari prijatelji in prijateljice dobro vedo. Kdor torej hoče imeti to številko, ki sama vsebuje za malo knjigo štiva, naj v redu plača zaostalo naročnino. To velja tudi za one, ki smo jim list že ustavili.

Ne odlašajte torej,

če hočete imeti lepe božične praznike in če ste res naši prijatelji. Tako malo vsoto lahko plača

vsakdo in končno pa je vsakdo tudi dolžan, poravnati svoj dolg. Vsi, ki berete «Domovino» veste,

da smo v polni meri izvrševali svojo dolžnost napram čitateljem, zato tudi čitatelji ne zanemarjajte svojih dolžnosti napram svojemu listu!

Obenem sedaj, ko se bliža leto koncu, zopet pozivamo naše prijatelje in prijateljice,

da nam znova pomagajo dobiti novih naročnikov in naročnic.

Vsakdo lahko dobi vsaj enega, če le hoče. Ni naročnika, ki bi ne mogel najti vsaj enega novega naročnika med svojimi prijatelji, znanci ali sorodniki. Posebno sedaj pred božičem agitirajte za naš list in povejte vsem, ki še niso v krogu «Domovinarjev»,

da bodo lahko dobili še obsežno božično številko, če plačajo skupaj vsaj četrletno naročnino.

Zaradi same božične številke se izplača, že sedaj naročiti se na naš list, s katerega vsebino so tudi sicer naši prijatelji vedno zadovoljni, o čemer nam pričajo številna njihova pisma.

Naj ta naš poziv zaključimo z našim starim izrekom: «Domovina» za naročnika, naročnik za «Domovino».

Knjige Vodnikove družbe se razpošiljajo

Knjige Vodnikove družbe so izšle. Letos bo pri razpošiljanju knjig prva na vrsti bivša mari-borska oblast, ki bo knjige dobila do konca tedna. Obenem prične družbina pisarna dostavljati knjige ljubljanskim članom, na to pa pridejo na vrsto člani v ostali bivši ljubljanski oblasti. Gg. poverjeniki bodo obveščeni v listih, kdaj naj pošljejo po knjige.

Kakor lani tako ima družba tudi letos neprilike z onimi novimi člani, ki se prijavljajo šele, ko knjige že izidejo. Ker mora odbor že v avgustu določiti višino naklade, je umljivo, da more vzeti kot temelj za kalkulacijo pri nakladi samo ono število članov, ki so bili priglašeni že meseca avgusta. Temu številu je odbor že prištel

približno 3000 članov zamudnikov in tako določil naklado družbinih knjig za to leto. Kakor pa se je sedaj pokazalo, prekaša končno število članov daleko prvotno kalkulacijo, kar ima za nujno posledico, da je družbi «Vodnikova pratika za leto 1930.» že pošla.

Člani, ki se prijavljajo sedaj, lahko torej dobe samo še tri ostale knjige brez «Vodnikove pratike». To bodi opomin vsem onim, ki odlagajo plačilo članarine do zadnjega trenutka, češ, saj je še čas! Zato prosi družbina uprava gg. poverjenike, da po možnosti pobere članarino za prihodnje leto že pri razdeljevanju letošnjih knjig. S tem prihranijo delo sebi, obenem pa zelo koristijo družbi.

Bodočnost našega hmeljarstva

Za l e c, novembra.

«Hmeljarstvo se samo regulira in je v teku 50 let že prestalo in prebolelo marsikatero krizo in upajmo, da bo še sedanjo», smo čitali nekje. Stara pesem je to, a kljub temu ni resnična. Edina stvar na svetu, ki se sama regulira, je vreme. Kar nič ne hasne, godrnjati nad točo, dežjem, mrazom in vročino. Potrpeti je treba in mirno čakati, kaj nam prinese vremenske razmere. Ni je pa nespametnejše stvari kakor prepuštili tako drago in zaradi tega tako važno gospodarsko panogo, kakor je hmeljarstvo, prekrižanih rok in se tolažiti sicer s prav krščansko udanostjo: Bo že Bog dal. Za današnje gospodar-

stvo ta izrek ni prikladen. Danes je treba strniti vrste in biti moramo dovolj močni, da si ohranimo svoje mesto na trgu in ga, če le mogoče, dvignemo in okrepimo. Dokler je še v naših srcih trdno upanje na zmago, ne pomeni izgubljena bitka še suženjstva. Zato le pokoncu glave in glejmo, da izvedemo v slabih letih naše glavne zahteve, ki so nam bile v dobrih letih deveta br'ga.

Kako smo pa prišli tako daleč, da je naš golding, ki je bil nekaj blago, ki je učinkovito konkuriralo kralju hmelja, žateškemu semšaku, danes potisnjen na beraško klop in se ponuja v isti sapi s slabim nekvalitetnim belgijskim in angle-

škim hmeljem? Sami smo krivi, saj smo prodali kakor siti svetopisemski sin svoje prvorojenstvo za skledo leče. Povsem v naši moči je namreč bilo, preprečiti širjenje hmeljarstva v kraje, ki niso od narave prikladni za to razvajeno rastlino, in med ljudi, ki niso imeli pojma ne o kulturi hmelja, ne o pravilnem spravljanju pridelka, najmanj pa o hmeljski kupčiji. Tako smo dosegli, da je prišlo na svetovni trg pod našim imenom toliko slabega blaga, da je dobro kar utonilo v njem in smo tako zaigrali svoj stari sloves. Nihče ni poslušal glasu vpijočega v puščavi, ki je svaril in rotil pred prodajo sadežev. Da izpijemo grenki kelih do dna, je prišel letos v Savinjsko dolino tik pred obiranjem neki znani češki strokovnjak, ki je stavil prej glede odpornosti proti hmeljski peronospori naš golding nad češki semšak, glede kakovosti pa tik za češkega pred najboljšo nemške kvalitete, sedaj pa je po polurnem pregledu nekih silno starih hmeljnikov, kjer rasejo mimo goldinga najrazličnejše druge sorte, obsodil naš golding, da je ves okužen. Res modri ljudje so ga povedli na tiste hmeljske «britofe», po katerih si je ustvaril absolutno netočno mnenje o našem goldingu. To nestrokovno poročilo je objavil vsemu svetu, seveda s primerno reklamo za žateški hmelj. Pa ni bilo nobenega našega strokovnjaka, ki bi povedal resnico, da nam je barvo letošnjega pridelka skvarila le silna vročina, da je bil hmelj le prezrel, ne pa bolan. Da je to poročilo brez vrednosti, nam jasno kaže žalostno dejstvo, da namerava neka inozemska hmeljska tvrdka izvoziti večje množine sadik našega goldinga na Angleško. To bi bila gotovo že storila, da ne ovira uvoza tja stroga naredba, ki zahteva od uvoznika uradno potrdilo, da so sadeži razkuženi z najhujšim razkužilom, to je s prusko kislino. Česar doma nismo hoteli in mogli, moramo doseči napram inozemstvu, namreč prepoved izvoza hmeljskih sadežev, kakor obstoja to že več let na Češkem. Če pustimo naš požlahtnjeni golding nazaj na Angleško, bo dobilo naše blago hudega konkurenta, ki nam bo ubil še zadnji dinar cene. Kakor čujemo, bo Hmeljarsko društvo poskusilo doseči to prepoved.

Sedaj, ko poje kramp žalostno pesem pri priložnostnih hmeljarjih, je tudi čas, da spet pridobimo sloves našemu blagu, in sicer tako, da dosežemo obvezen žig in našo standard-znamko. Obvezna znamka je potrebna zato, da dobi v naš pridelček kupec zaupanje z uradno garancijo izvora. Drugačnega standarda pri takem blagu, kakor je hmelj, kjer je kakovost odvisna v glavnem od lege in podnebja, ne moremo postaviti in ga tudi Čehi, Francozi in Nemci niso. Pri vsakem standardiziranem blagu pa ostanejo kljub standardu še vedno male razlike v kakovosti, ki pa jih trgovina kakor tudi proizvajalec vedno vpoštevata in ima blago I., II. in III. vrsto. Sedaj, ko smo dobili okvirni zakon o kontroli izvoza, se bo prav gotovo izpolnila tudi želja velike večine hmeljarjev, da dobimo že dolgo pripravljene pravilnik o obveznem signiranju hmelja, ki je naravnost vzoren in ni nihče v vseh debatah mogel postaviti proti njemu stvarnih pomislekov.

Šele, ko bomo imeli lastno obvezno znamko, lahko mislimo na veliko potrebo našega hmeljarstva: na prodajno zadrugo. Kakor je glavni pogoj za uspevanje zadruga standardizirano blago,

tako je mogoče standardizirati le dobro blago.

Zadruga naj bo le edini komisijonar za vse standardizirano blago, zato naj se predvsem čuva špekulativnih nakupov, ki uničijo vsako leto lepo številno komisijonarjev. Ne vemo, zakaj čuti vsa trgovina neko ost v taki zadrugi, saj je na ta način trgovina le poenostavljena in ji je mnogo lažje zagotoviti si blaga, kolikor ga potrebuje. Na drugi strani pa je možnost direktnega nakupa po pivovarnah znatno povečana. Vsekakor bodi končni cilj zadruge posredovanje med proizvajalcem in uporabnikom. Seveda je treba za vodstvo take zadruge sposobnih mož, ki so naši prijatelji. Ker gotovo imamo take moše, ni Hmeljska prodajna zadruga le prazna beseda. Dajte nam obvezno znamko in bo tudi naša zadruga postala meso!

Dolgi zimski meseci nas še ločijo od naše glavne hmeljarske skupščine, zato smo zapisali te vrste hmeljarjem v spodbudo, vsem drugim pa v razmišljanje.

Politični pregled

V nedeljo zjutraj je

umrl eden največjih državnikov dvajsetega stoletja, mnogokratni francoski ministrski predsednik Georges Clémenceau
(izgovorite Klemansó)

v 89. letu starosti. Clémenceau je bil rodod iz male vendejske vasi in je postal po nepopisnih bojih eden največjih Francozov, katerega ime bodo izgovarjali z največjim spoštovanjem pozni rodovi. Po izvršenih srednješolskih studijih je postal zdravnik. Tega opravila pa ni nikoli izvrševal, ker se je po svojih potovanjih v Angliji in Ameriki posvetil izključno politiki ter ostal politik in novinar do malo let pred svojo smrtjo.

V parlamentu je bil poznan

po svoji odločnosti ter neupogljivji volji,

s katero je vlivljal strah svojim poslanskim tovarišem ter vrgel marsikatero vlado. Bil je oster kritik v graji dela drugih. Zato je žel mnogo sovražstva in večkrat je že kazalo, da bo zatonila njegova zvezda za vedno. S svojo odločnostjo pa se je vedno zopet povzpeli na površje ter zadržal svet s svojimi deli. Največje delo pa je

izvršil med svetovno vojno, ko je prevzel z železno roko vodstvo krmila francoske države v času, ko so obupavali že mnogi Francozi nad uspehom velike svetovne borbe ter se pripravljali na sklenitev kolikor toliko ugodnega miru. Ko je vlado prevzel tiger, kakor so mu dejali Francozi, je

najprej temeljito obračunal z vojnimi dobičkarji, korupcionisti, ljudmi, ki so stali v službi Nemčije, ter z nesposobnimi klerikalnimi generali,

ki so se sicer izkazali, ko je bilo treba pred leti spraviti po nedolžnem v zapor polkovnika Dreyfussa, katerega je rešil šele po dolgoletnem boju Clémenceau, a tem bolj odrekli, ko je bilo potreba proti nemškim armadam pokazati, kaj znajo. V kratkem času je vtil v ves francoski narod novo vero v končno zmago pravice ter ga prepočil z odločno voljo vztrajanja do konca, ko so slavne francoske trikolore zavihrale zopet ob Renu in v Alzaciji ter Loreni.

Polom centralnih velesil leta 1918. je pokazal, da je bil Clémenceau na edino pravi poti.

Zato mu je izročil francoski narod v roke svojo in bodočih rodov usodo tudi tiste dni, ko je bilo treba pristopiti k zeleni mizi in skleniti mir, ki naj očuva Francijo pred novimi opustošenji. Clémenceau se je na mirovni konferenci boril za pravice svojega naroda kakor tiger ter končno izvojeval mir, ki jamči, da bo Francija za dolge čase zavarovana pred ponovitvijo leta 1914., ko so bili do tal porušeni in opustošeni najlepši in najbogatejši kraji.

Po zaključku mirovne konference

se je stari državnik umaknil v ljubljeno Vendeejo, kjer mu je tekla zibel

ter pričel pisati svoje spomine in gojiti cvetice, ki so mu bile najljubši predmet narave. Mnogokrat so poskušali razni krogi pripraviti starega državniko do tega, da bi zapustil svojo kočico. Njihovi naporji pa so bili zaman, ker je čakal smrti, ki se je ni bal, kakor ni poznal vse življenje strahu. Umrl je kot borec in se boril s smrtjo celih 48 ur.

Pogreb velikega državnika se je vršil v največji tišini

in so se ga udeležili le najbližji sorodniki. Kljub temu pa je vsa Francija spremljala v duhu tihi sprejeto v sredino vendejskih gozdov, kjer bo stal nad grobom največjega Francoza našega veka samo brezimen kamen, in se klanjala v globoki hvaležnosti očetu zmage in osvobojenca Alzacije ter Lorene. S francoskim narodom pa so se poklonili duhu velikega borca tudi vsi drugi narodi, ki so se borili v letih strahote in groze za zmago pravice. Med temi narodi smo tudi Jugoslovenci, ki nam je bil pokojni Clémenceau zvest zaveznik v borbi za osvobojenje.

V Avstriji se je

posrečilo zveznemu kancelarju dr. Schobru najti temelj za sporazumno izvedbo predlagane ustavne reforme.

Zmagala je zopet enkrat razsodnost nad politično demagogijo, ki so jo uganjali tihi zavezniki črnožoltih starokopitnikov pristaši Heimwehra. Zastopniki meščanskih strank in socialistov so se lepo med seboj sporazumeli, heimwehrovci pa bodo ostali med dvema stoloma in imeli sedaj dosti časa za čakanje na priliko, ko bodo lahko ponovno razburili svet s svojimi napovedmi o izbruhu državljanske vojne v Avstriji. Da pa se je vse tako lepo razvilo, imajo zaslugo poleg angleške delavske vlade, ki je pošteno okrcala avstrijske nacionalistične peteline, tudi naš jugoslovnski tisk, ki je pravočasno opozoril na grozeče namere Heimwehra.

V Angliji se je

posrečilo za nekaj časa predsedniku Macdonaldu preprečiti nastop vladne krize,

ki pa je le odložena, ker ni dana možnost za uspešno omejitve brezposelnosti, ki je danes prava nesreča Anglije. Vlada sestavlja sicer lepe načrte in proračune za izplačevanje brezposelnih podpor. Vse to pa so samo začasna sredstva, ker rase število brezposelnih dnevno in vedno bolj ograža ravnotežje angleškega državnega proračuna.

Precej sitnosti ima delavska vlada tudi z ruskimi boljševiki,

ki so pričeli takoj s svojo razdiralno propagando, čim so sklenili z Anglijo obnovitev diplomatskih stikov. Boljševikom se pač hoče angleškega denarja in angleškega blaga, pri tem pa se nikakor

SOTEŠCAN:

Nevesta roparskega poglavarja

(Povest iz starih časov.)

(Dalje.)

«Povej mi, kdo je nasilnik, ki je zmožen tolike hudobije?»

«Roparski poglavar, gospodar brloga. Strojnik se imenuje. Proglasil vas je za svojo nevesto...»

Jetnici se je stemnilo pred očmi, gnus in groza sta se ji vzbudila ob razkritju. Položila je roko na srce, glava ji je omahnila v naslanjalo.

«Zadala sem vam novo rano», je tarnala Marjeta. «Zakaj ste me silili? Sama bi ne bila tega nikdar storila...»

«Povedala si mi resnico, kakor sem želela. Zamerila bi ti, ako bi bila molčala. Povej mi natančno vse, kar veš o tem brlogu in o njegovih temnih prebivalcih.»

Marjeta se je spustila v podrobnosti, kolikor ji je dopuščal spomin in pogled v tajnosti roparskega življenja. Opisala ji je razbojnike, osobito poglavarja, ki čuva naropane zaklade. Morajo se mu nepogojno pokoriti in izvajati njegova naročila. Podnevu spijo, jedo in snujejo načrte, ponoči pa odhajajo na rop ter se vračajo z obilnim plenom. «Ob priložnosti vam pokažem naropano bogastvo», je končala pripovedovanje.

«Prejeli bodo zaslužen plačilo», je vzdihnila Milena kakor trpin pod težkim bremenom. «Moj oče bo vse ukrenil, da jih polovi in kaznuje.»

«Dozdaj jim še niso prišli do živega», je dvomila v njene groznje. «Druhal je oprezna in pre-

kanjena; kadar slutijo nevarnost, se poskrijejo ali pa dvignejo orožje. Bog vé, koliko umorov imajo na vesti te zverine!»

«Moj zaročenec je junak. Pred njim bežijo armade, kaj šele peščica tolovajev. Morda jih že zasleduje.»

«Blagor vam, ki upate v rešitev. Tudi jaz sem čakala in hrepenela, zdaj pa sem se vdala usodi.»

«Poskusive pobegniti. Ali res ni rešilne poti?»

«Edini izhod je odprtina nad vznožjem griča, a je zastražena podnevu in ponoči, radi česar se nama ni treba žalostiti. Saj ne pozna temnih gozdnih poti, ako zaideve, sva izgubljeni. Roparji imajo čile konje, psi bi naju izvohali in izdali.»

Milena se je zgrabila za glavo in vzdihnila: «Torej ne preostane drugo kakor čakati in trpeti. Kdo ve, kdaj bo napočil dan rešitve?»

«Vaš zaročenec ne bo miroval prej, dokler vas ne najde. Ako se mu posreči vdreti v roparsko trdnjavo, tedaj bo zasijala tudi meni zarja svobode...»

«Julijan bo rešil obe, mene in tebe. Z mečem nama bo uglasil pot iz brloga. Gorje mu, kdor se mu bo ustavil.»

«Ne smete govoriti o tem, da ne bodo pripravljani. Strogo bodo pazili na vas, vsaka slutnja jim bo pozornost še poostrila.»

«Oh, ko bi mogla vsaj potolažiti očeta; bojim se, da bodo zboleli od žalosti, ali celo umrli, preden pride rešenje. Bolehni in stari so, vsaka neprijetnost jih potare, kar jim škoduje.»

«Razumem vašo žalost ter vam jo bom skušala olajšati. Stregla vam bom kakor svoji sestri, vse vam bom povedala, kar se bo o vas govorilo.»

«Hvaležna ti bom za vse, kar mi boš storila. Vendar se obnašajve na videz kakor tujki, ker

naju bodo skoro gotovo opazovali. Kadar napoči rešilni dan, boš prejela veliko plačilo.»

«Ne zamerite mi, ker bom skrbno pazila na vas in zapirala izhod na stopnjice. Poglavar mora vedeti, da sem zvesta njegovemu naročilu.»

Tedaj je spodaj pod dvorano močno zaropotalo. Marjeta je urno stopila k odprtini, Milena pa se je obrnila proti oknu kakor jetnica, koprneča po svetlobi.

Dozdevni ropot je prihajal iz brloga, kjer so se zbirali roparji okrog poglavarja. Menili so se o ugrabljeni nevesti in slavili svoje uspehe. Lisjak si je prisvajal načrte, Bradač in Dihur pa sta se ponašala z gibčnostjo in s hitrostjo. Baharije in pretiravanja ni bilo ne konca ne kraja.

«Ali ste zabrisali sled?» je Strojnik najbolj skrbelo. «Ako se za vozom poznajo kolesnice, tedaj smo izgubljeni. Biriči nas bodo našli; vem, da pridno vohajo za nami.»

«Odpravljeno je vse, kar bi nas moglo izdati, so prisegali lopovi. «Postreli nas, ako nismo izvedli, kar nam je bilo naročeno.»

«Videli bomo, kmalu se bo pokazalo.» Poglavar se je pomiril, zanesel se je na vestnost svojih tovarišev. Z zadovoljstvom in ponosom je sprejemal čestitke, prikupil se mu je, kdor mu je pohvalil lepo nevesto. Vesel je pričel deliti darove v spomin na srečni dan svojega življenja.

«Spoštujte jo kot vašo gospo», je zabilil sodrgi, ki je pričela zbijati neslane burke. «Kar sem vam jaz, to vam mora biti ona, prepovem vam vsako nesposodobno namigavanje. Kdor se bo pregrešil, tega bo zadela težka kazen.»

«Prognanstvo v krtovo deželo», so se muzali in dregali s komolci. Brž pa so se jim zresnili obrazi, zakaj Strojniku se je nabiralo čelo v srdite

ne morejo odvaditi svoje slabe navade, da ne bi širili v zahvalo za izposojeni denar komunistično propagando, ki je Angležem vse prej kakor ljuba.

Boljševiki imajo doma dosti posla s streljanjem upornikov in odkrivanjem neprestanih zarot,

ki jih je danes pod boljševiško diktaturo še vse več kakor nekoč pod carskim samovladjem. Najbolj trpi pri tem dobri ruski narod, ki bi zaslužil po Golgoti svetovne vojne lepših dni, kakor jih preživlja v znamenju rdeče zvezde in kladiva.

Malo večjo srečo imajo boljševiki na Daljnem Vzhodu v Mandžuriji,

kjer so navalili po mesece dolgih pripravah rdeči vojaki na kitajske ter jih pognali v beg, tako da jih sedaj kar dohajati ne morejo. Da so dosegli boljševiki tako lep uspeh, pa ni pripisovati toliko njihovi sposobnosti kakor dejstvu, da so kljub temu, da nepromatano vprijeti o potrebi svetovnega miru baš komunistični vojaki daleko bolje oboroženi kakor kitajski ter da se kitajski generali in voditelji brezobzirno koljejo med seboj. Naš star pregovor pa pravi: Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.

DOPISI

MIRNA PEČ. (Dolenjsko.) Od nas se pa malokedaj kaj bere v «Domovini». Pa je vendar naša občina ena največjih na deželi in ima tudi svoje posebnosti. Zadnje čase je za nas najvažnejša zadeva šola, ki nam daje največ snovi za razgovor in prepir. Drugod imajo že skoro tri mesece šole, a pri nas se še ni pričela. Naši otroci, ki jih je blizu 400, so brez pouka. Višje šolsko oblastvo je dalo šolo zapreti, da nas tako prisili k zidanju novega šolskega poslopja. Sedanja šola je res premajhna ter ne odговarja več sedanjim šolskim potrebam in zdravju otrok. Bila je zidana še v časih, ko je bila šola popolnoma v duhovniških rokah. Dandanes so pa vse druge potrebe. Število otrok se je znatno povečalo od tedaj; saj je naša šola šestrazrednica. Seveda to šolsko poslopje tudi ne odговarja sedanjim zdravstvenim predpisom. Zdravje pa je največje bogastvo. Gotovo je vsem staršem na tem, da so

njihovi otroci zdravi in krepki. No, tega pa številni občani ne uvidijo. Večina mož v občinskem odboru se je uprla novi šoli. Pa tudi sicer nekateri hujskajo proti novi šoli. To je več kakor jasno, da brez šole danes ne gre več. Tudi kmet mora znati najpotrebnejše. Može, ki so bili pri vojakah in v vojni, so mnogo prestali. Pa še mnogo huje je bilo za one, ki niso znali ne pisati ne brati. Niti domov niso mogli pisati in ne prebrati pisem, če so jih prejeli od doma. Druge so morali nadlegovati za to. To je pa prav nerodno. Že pregovor pravi: «Nevednost je najdražja stvar na svetu!» Drugod okrog se postavljajo s tako lepimi šolami, mi Mirnopečani pa naj smo zadnji na Dolenjskem. Može naj vse to dobro preudarimo. Prej ali slej bo tako treba zidati šolo, ker jo bomo morali postaviti. Čim dalje se bo to odlagalo, tem dražja bo. Oni, ki jo bodo morda pozneje zidali, se bodo na vas jezili, može, zakaj niste tega že napravili tedaj, ko bi se lahko zgradila ceneje. Premislite torej može in dobro preudarite! Mirna peč je res velika, a takoj pa tudi ne more spraviti skupaj potrebne vsote za zidanje nove šole. Zato bi bilo prav, da bi višje šolsko oblastvo šlo v tem oziru občini na roko in ji izposlovalo primerno podporo ali posojilo za mnogo let, da bi davkoplačevalci prav malo občutili to breme. Nikakor pa ne gre, da bi bili otroci do tedaj brez pouka. Premožnejši jih pošiljajo v druge šole, a teh je le malo. S tem, da so otroci brez pouka, se bodo razvadili in pokvarili, enkrat pa, ko bodo dorasli in šli za kruhom, se bodo jezili in očitali staršem malomarnost, da jim niso dali potrebne izobrazbe. Sicer pa, če se tudi takoj začne z delom, bo vendar preteklo mnogo časa, da pridemo do novega poslopja. Ali naj bodo otroci doslej brez pouka? Zato naj se za silo, kolikor se dá, nadaljuje s poukom še v stari šoli ter s tem takoj prične, za kar prosimo prizadeti starši. Može pa, ki imajo o šoli odločevati, naj se spametujejo in uvidijo potrebo nove šole, kar bo enkrat njim in vsem Mirnopečanom v čast in ponos.

DRTIJA PRI MORAVČAH. Nedaleč od Moravč je naša vasica Drtija. Doslej nam je poletni manjkal vodu, zdaj pa je odstranjen tudi ta nedostatek. Prišli smo na izvrstno misel, ki smo jo tudi dejansko izvedli. Sklenili smo zgraditi vodovod; studenec nad vasjo, ki je ob deževju poplavljal

poča, se nam je kar ponujal za napravo rezervoarja. Posvetovali smo se z nadučiteljem g. Tomanom, ki se je obrnil na merodajna mesta. Na pomoč so prihiteli: bivši oblastni odbor s podporo 10.000 Din, državni higienski zavod pa je dal potrebne načrte, cevi in cement ter je oskrbel tudi zidarska in ključavničarska dela. Pomagal je nadalje tudi zdravstveni zavod v Lukovici, ki nam je naklonil za 2000 Din cementa. Kopanje jarkov, zasipanje in drugo so opravili v lepi slogi vaščani sami, kar jim je stroške znatno olajšalo. V začetku novembra je bil vodovod dograjen. Voda je pritekla v kuhinje, veže in hleve. Vaščani koristne naprave ne moremo prehaliti. Zato se iskreno zahvaljujemo državnemu higienskemu zavodu v Ljubljani za načrte in preskrbo potrebne gradiva, enako tudi Zdravstvenemu domu v Lukovici in bivšemu oblastnemu odboru za podporo. Predvsem pa dolgujemo zahvalo moravškemu nadučitelju g. Tomanu za uspešno vodstvo gradbenega dela.

ZAGORJE OB SAVI. Na zadnji občinski seji so bili na predlog g. Weinbergerja izvoljeni v kmetijski občinski odbor: Kolenc Alojzij, Klembas Alojzij, Prosenc Anton, Kovač Anton in Hrastelj Ivan. Namestnika sta Weinberger Mirko in Snój Anton.

ŠOSTANJ. Po skoro enoletnem počivanju se je pevski odsek tukajšnjega sokolskega društva zopet sestel. Predsednik odseka je šef davčne uprave g. Franjo Trepel, blagajnik pa g. Josip Simerl; pevovodja ostane požrtvovani učitelj g. Jurče Vreže. Na prvem sestanku je bilo prisotnih 20 pevcev, kar kaže, da zanimanje za petje pri nas ni baš najmanjše. Pevske vaje bodo v 4. razredu osnovne šole vsak četrtek ob 20. Naprošajo se cenjeni gg. pevci, da se vaj polnoštevno in točno udeležujejo.

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo je vprizorilo v nedeljo 17. t. m. ljudsko igro «Mlinar in njegova hči». Igra je zadovoljivo uspela. Tudi prosta zabava s plesom se je končala v veselem razpoloženju in v najlepšem redu. V zimskem času bo žal prosvetno delo onemogočeno, ker še dvorana (strop in druga vrata) ni dogotovljena. Upati je, da bo to s podporo vseh prijateljev društva v prihodnjem letu mogoče izgovtiti. Ne pozabite na jubilejni sklad! Vsak najmanjši dar je dobro došel! — Ljudska knjiž-

gube. Pohlevno so povešali glave in mrmrali: «Sveti so nam tvoji ukazi.»

«V njeno sobo ne sme nihče razen mene», je izpopolnil strogo povelje. «Kogar bom zasačil na stopnicah, tega bom umoril. Nikomur ne bom odpustil ali prizanesel.»

«Poslušamo», so obljubili enoglasno, stoječi kakor sveča.

Naročil jim je, naj pazijo na izhod ter okolico ob vznožju hriba. Javijo naj mu vsako sumljivo senco, vsako še tako nezatno pokanje dračja ali šepetanje. Pregledal je orožje in poskusil, ali so nabrušeni noži in kako delujejo puške na kresanje. Nato jih je pozval k zvestobi ter jim dal navodila, kako naj odbijejo napad, ako jih dohitijo grajski biriči. Odmeril jim je več pijače, na kar je odšel po hodniku proti stopnicam. Dospevši do vrha, je odrinil pokrov ter se potegnil skozi odprtino. Pomignil je Marjeti, naj se odstrani, kar je bliskoma izvršila. Nato je prisedel k Mileni.

«Dušica, ali si se že premislila?» jo je ljubeznivo pogledal.

«Odlok še menda ni potekel», ga je pogumno zavrnila.

«Pa poteka», se je nasmehnil.

Milena mu ni odgovorila. Globoko je vzdihnila ter si zakrila lice z rokama.

«No, kako ti dopade moja postrežnica?» je hitro spremenil vprašanje.

«Tujka mi je kakor ti in kraj, kjer prebivam. Vse mi je zoprno in neznano.»

Odgovor mu ni ugajal, zato jo je posvaril: «Milena, vedi, da si v mojem oblastvu...»

«Vem», mu je odvrnila. «Pripravljena sem na muke, pa tudi na smrt, ki mi bo prinesla rešitev.»

«Smrt je še daleč, Milena. Sprejmi zabavo in

veselje, srečo in zadovoljstvo. Noč in dan te bom obsopal z dobrotami, sama boš odločevala. Naj ti bom stvaritelj sreče, ne pa povzročitelj žalosti in trpljenja.»

«Dovoli mi, da premislim», ga je prosila, da bi se ga vsaj za nekaj časa odkrižala. «Potrebna sem miru in počitka.»

«Kakor želiš», se je laskavo uklonil njeni želji. Srce mu je poskočilo od veselja, zakaj zazdelo se mu je, da se Milena že nagiba ter bo zdajzdaj omahnila v njegovo naročje. Rad ji je dovolil, naj se mirno odloči. Prevzet od zavesti zmage se je spustil nizdol po stopnicah nazaj med rajajoče tovariše.

Pozdravili so ga z glasnim vikom in krikom. Pravkar so lenemu Ovnu zvezali roke ter ga posadili pred vrč, napolnjen z vinom. Tu je moral sedeti za kazen, ter se ga ni smel dotakniti. Sodruga mu je pljuvala v obraz ter mu napovedovala bodočnost. Škodoželjno so se mu režali v obraz, češ: kmalu boš visel na krivem gabru, drugo itak ne zaslužiš. Vmes pa so napivali poglavariju in njegovi nevesti.

Vzlic divjemu veselju tovarišev Strojini bil posebno dobre volje. Mračno je gledal predse, včasih se je prisiljeno zakrohotal ali nemo prikimal. Strašili so ga oboroženi grajski biriči, katerim bo težko uteči, kadar jih izsledijo. Njegove skrbi je uganil zviti Lisjak, ki mu je razvijal važne obrambne načrte. Predlagal je, da bi bilo umestno odstraniti nesposobnega Ovna ter ga nadomestiti s krepko zanesljivo močjo — s kakim novim tolovajem.

«Poišči ga, proste roke imaš», mu je brez pomišljanja dovolil. «Izberi ga po svojem okusu, privedi mi junaka.»

«Pa še nekaj», se je spomnil Lisjak, da bi mu bolj ustregel. «Na vsak način moramo vedeti, kaj se godi na Grmilju. Za nas je važno, kaj sklepajo biriči in kje poizvedujejo. Potrebno je izvohati, kdaj se povrne vitez z zapadnega bojišča. Njemu moramo ustaviti korak, zakaj on nam je najbolj nevaren.»

«Ta nalog poverim tebi, ker vem, da ga boš najbolje izvedel. Preobleci se in pojdí, kamor hočeš; samo glej, da boš kaj dosegel. Zalezuj, išči, delaj ali postopaj — toda čuvaj se, da te ne spoznajo.»

«Sprejem poverilo, a poprej se moram naspati. Dovolj smo se nadvigali, pojdimo počivat.»

Kakor na povelje je utihnulo veseljačenje, roparji so polegli in pričeli ostudno smrčati. Ostal je le Strojini, ki je pozval Marjeto, naj postreže Mileni z vsem, kar bo poželela. Našla jo je, sključeno pod oknom v bridkem ihtenju.

VI.

Vitez odide med roparje.

Na Grmilje je prispelo veselo poročilo: združena graščinska vojska je izvojevala po odločilnem boju popolno zmago. Vsa okolica se je pripravljala, da počasti junake in obsuje s cvetjem viteza, ki je premagal sovražnika na celi črti.

Vojaki so se vrnili v domovino, a viteza ni bilo od nikoder. Zaradi žalosti je odklonil slovesni sprejem in pozdravljanje ob prihodu. Nalašč je zaostal med potjo pri sosednjem graščaku, šele pozno ponoči je prijezdil skrivoma na Grmilje.

«Kje je Milena, moja draga zaročenka?» se mu je izvilo iz prsi, čim je prestopil prag graščine.

Robert se mu je ovil v odgovor okrog vratu, vele roke so se mu tresle, debele solze so hle po

nica pa bo poslovala nemoteno naprej ter si bo tudi letos nabavila več novih knjig. Naprošajo se torej vsi stari in novi člani, da v decembru poravnajo članarino za leto 1930., ker knjižnica potrebuje gmotnih sredstev za nabavo novih knjig.

LJUTOMER. Naše delavno Glasbeno društvo vzdržuje razen godbe na pihala in orkestra na lok tudi glasbeno šolo, ki si je v šolske svrhe nabavila klavir. Ker ta še ni plačan, priredi društvo v nedeljo 8. decembra v gostilniških prostorih g. Zavratnika tombolo z lepimi in praktičnimi dobitki. Glavni dobitki so: gramofon, ura, moka, obleka itd. Srečke po dva dinarja. Začetek ob 4. uri popoldne. Sviraj bo društveni orkester. K obilni udeležbi vabi odbor.

LJUTOMER. Na svoji seji 20. t. m. je mestni občinski odbor izvolil kmetijski odbor za naše mesto. Sestavljajo ga gg.: Fric Zemljčič, predsednik; Janko Dijak, namestnik predsednika; Franc Seršen, Fric Šumak in Henrik Cimerman, odborniki; namestnika sta gg. Ožbalt Hönigmann in Lovro Kuharič.

IVANJKOVCI. Tukaj imamo kmetijsko podružnico, ki je obstojala 20 let, to je od 14. februarja 1909. do danes. Sedaj je razpuščena kakor druge in njeni člani pričakujejo sporočila Kmetijske družbe o novi organizaciji. V nedeljo pa je g. Bratušek, župnik pri Svetinjah, ki že dolgo let ni več član družbe, dal pri cerkvi razglasiti, da so Kmetijska družba in njene podružnice razpuščene ter da se bo ustanovila nova podružnica. V svrhu razgovora je povabil može, naj pridejo na takoj se vršeči sestanek v posojilnico. Pripomnimo, da je posojilnica v farovžu ter da so se baš v posojilnici vršile vse strankarske prireditve bivše SLS. Sestanek seveda ni bil nikjer prej prijavljen in tudi ne razglašen. Prepričani smo, da s takim postopanjem nima glavni odbor sedanje Kmetijske družbe ničesar skupnega. Značilno pa je, kako si gotovi ljudje predstavljajo depolitizacijo Kmetijske družbe.

GORNJA RADGONA. Na davčno upravo v Gornji Radgoni so v zadnjem času začeli prihajati davkoplačevalci iz Gornje Apačke kotline, Gornje Ščavnice, Lokavceva, Trate in drugih krajev iz prejšnjega področja davčnega urada Sv. Lenart v Slovenskih goricah z željo, da bi dobivali v bodoče informacije v davčnih zadevah kakor tudi

plačevali davke pri tej upravi. Ti kraji spadajo namreč sedaj pod davčno upravo Maribor ter so nekateri oddaljeni od tamkaj šest do sedem ur hoda, medtem ko imajo do Gornje Radgone komaj dve do tri ure ter avtobusno zvezo. Ljudstvu navedenih krajev bi bilo precej ustreženo, ako bi se izvršil popravek mej med davčnima upravama Maribor in Gornja Radgona.

SV. ANTON V SLOVENSKEH GORICAH. (Smrtna kosa.) Tukaj je preminul te dni, star komaj 28 let, zdravnik g. dr. Ivan Sernee. Pokojnik je bil sin podpolkovnika Serneca, ki je umrl pred leti v Mariboru. Blag mu spomin!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

KAKO PRIDEMO DO ZIMSKIH JAJČARIC.

Pozimi so jajca najdražja in največ vredna, ker jih kokoši v tem času malo neso. Vendar se dobe kokoši, ki nam tudi v tem času več neso, kakor je običajno. Pridne kokoši nam neso skoraj vse leto. Prav dobre jajčarice znesejo tudi po 200 do 280 jajc na leto, tako da nesejo ves čas leta, razen ob času misanja. Precejšen del teh jajc odpade tudi na zimski čas.

Danes moramo pri kurjereji delati na to, da vzgajamo dobre zimske jajčarice, torej kokoši, ki bodo tudi pozimi nesle in nam na ta način vsorejo bolj plačale. To se da s smotrno rejo doseči, in sicer na sledeči način.

Ker se lastnost zimske nesnosti podeduje, vsaj v osnovi, moramo odbirati jajca za valjenje od takih kokoši, ki se odlikujejo z nesanjem jajc pozimi. Nekaterne pasme so bolj sposobne za zimsko nesenje, druge manj. Dobre so pa tudi naše domače kokoši in štajerske kokoši, ki so se začele v zadnjem času tudi pri nas širiti, le da jih moramo v ta namen skrbno odbrati. Z odbiranjem pridnih kokoši in jajc se da veliko doseči!

Drugič je važno, da vzgajamo zimske jajčarice iz zgodnjih pomladanskih gnezd, ki se izvale meseca aprila in maja in ki začno kot jarkke nesti meseca oktobra in novembra. Take živali se v tej letni dobi najbolj razvijajo,

nam najbolj dorastejo in so najbolj sposobne za zimske jajčarice.

Veliko važnost je slednjič polagati na dobro krmljenje. Za pridno nesenje jajc je treba močne krme. Če pomislimo, kako je jajce sestavljeno in kako tečno je, potem je lahko umeti, da morajo biti v krmi tudi potrebne beljakovine. Dokler se žival zunaj pase in lovi raznovrsten mrčes, toliko časa je še dosti skrbjeno za potrebne beljakovine, ko pa zmanjka paše in raznih žuželk, moramo v krmi skrbeti za potrebne beljakovine. Sama zrnata piča ni najboljša. Danes je treba zimskim jajčaricam pomagati z bolj močnimi krmili, kakor so: ribja moka in mesna moka, ki jih dodajamo mehki jutranji krmi. V zadnjem času se močno priporoča tako imenovani «promiul» kot dodatek k mehki krmi, ker se odlikuje s svojimi beljakovinami. Dobimo ga pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Izkušnje s tem krmilom so baje prav ugodne, tako da ga je priporočati kot važen pripomoček za boljše nesenje zimskih jajčaric.

DVAKRATNO KRMLJENJE.

Po najbolj naprednih krajih najdemo danes, da pokladajo molzni govedi le po dvakrat na dan, zjutraj in popoldne. To vidimo v Švici, na Danskem in drugod. To so kraji, kjer se ponajša živinorejci z najlepšo in najbolj molzno živino.

Dvakratno krmljenje po teh krajih je najboljši dokaz, da se živina pri takem krmljenju lahko prav dobro počuti in da daje najboljšo užitek. To razumemo toliko laže, ker je dvakratno krmljenje najbolj naravno in tudi najbolj primerno za naravo goveje živine.

Pri naravni reji zunaj na paši se goved tudi le dvakrat na dan do sitega napase, zjutraj in popoldne; ostali del dneva pa mirno počiva in prežvekuje. Tem živalim to najbolj ugaja, ker potrebujejo več časa za prežvekovanje. Ta naravni način pašne reje so prenesli po naprednih deželah tudi v hlev. Zjutraj in popoldne se živalim poklada krma, sicer pa živina leži in prežvekuje.

Dvakratno pokladanje ima tudi to prednost, da nam prihrani precej dela. Namesto po trikrat, kakor je pri nas navada, je treba le dvakrat na dan v hlev. Živina ima več miru, pa tudi nam ostaja več časa za druga gospodarska dela, kar

njegovem obrazu. Počasi in s trepetajočim glasom mu je razložil vse, kar je doživel hudega po njegovem odhodu. Smrt bi mu bila slajša od zavesti, da je njegova edinka v oblastvu divjih tolovajev.

Vitez mu ni očital malomarnosti, česar bi potrdil starček tudi ne bil mogel prenesti. Dvignil je roko ter se zarotil pri svojem viteškem ponosu: «Maščeval se bom, kakor resnično živim; prej ne bom miroval, dokler jo ne najdem — živo ali mrtvo...»

«Mrtvo?» je vzdihnil žalujoči oče. «Morda pa le živi... Ne podirajmo nad, dokler se ne bodo same zrušile...»

«Živo ali mrtvo...» je odločno ponovil. «Njen grob bo grob moje sreče, v njem bo pokopano moje življenje. Ako pa jo najdem, bomo praznovali zmago slavlja.»

«Zaupajmo, krik s pečine je utihnil...» Vražerni starec ni mogel zamolčati odmeva nesreče, ki se je oglašal v nočni tišini. Sam ga je slišal, a zdaj je umolknil, kar naj pomeni, da bo nezdoda morda vendarle preprečena.

Junak si je med pripovedovanjem odpel železni prsni oklep, odpasal je meč in odložil čelado. «Vsega tega ne potrebujem», je shranil bojno opravo. «Nevesto bom iskal v ponošeni obleki s praznimi rokami. Preoblekel se bom v počestnega capina in šel med tolovaje. V temnih gozdovih Črne doline bom čakal priložnosti, da se jim pridružim.»

Gračak je naslonil čelo v dlan, kar je slišal, ni mogel verjeti. Zvenelo mu je kakor starodavna bajka, zdelo se mu je poniževalno, ni pa hotel oporekati izkušenemu borilcu, ki se nikdar ne ljoti, česar ne more izvesti.

«Moja vrnitev z bojišča naj ostane tajna», je vitez skrbno naročil. «Biriči naj širijo vest, da sem zaposlen pri sklepanju miru, kjer se bom nekaj časa zamudil. Oskrbnik naj mi priskrbi ponošeno obleko... Jutri odidem...»

«Mislil sem, da se šališ», ga je Robert dvomljivo pogledal.

«Kar sem sklenil, bom izvršil», je potrdil. Neka tajna sila me žene navzdol v prepad človeštva, v temne roparske brloge. Tam je moja zaročenka...»

«Julijan!» ga je starec svarilno pogledal. «Kdor nevarnost ljubi, v nevarnosti pogine...»

«Ali naj jo prepustim usodi? Čutim skrivnostno povelje, kateremu se ne smem ustavi...»

«Bojim se za tvoje življenje...»

«Nič vas ni treba skrbeti. Verujte v moj pogum, zaupajte v mojo vztrajnost — pričakujte naju v najkrajšem času.»

«Pa pojdi, ne morem ti braniti. V duhu te bom spremljal, noč in dan bom mislil nate...»

«Verujem v zmago, ne bojim se nobene žrtve. Zbogom, Robert! Čaka me Milena...»

Vitez se je moral nekoliko odpočiti in premisliti, kako bo izvedel težko delo. Zavedal se je truda in naporov, pa tudi nevarnosti, s katerimi se bo moral boriti.

Ko se je nekoliko oddahnil, se je preoblekel in poslovil. Vratar mu je odprl stranska vrata, kjer se je izmuznil iz graščine. Poraščen, umazan, v oguljeni obleki in ponošenih škornjih je stopal ob palici navzdol v dolino. Prispel je do gozda in sedel v mahovino. Na vzhodu se je bočilo prva jutranja zarja, gozd je pričel oživljati, ptički so prepevali mične slavospeve. Pred

njim so se cepile poti: na desno okrog griča in na levo v goščavo. Skoro je prišel v zadrego, kam naj se obrne.

«Kdo ve, koliko časa bom pohajal, preden naletim na kakega sumljivega človeka», je mislil sam pri sebi. «In kako se bova dogovorila? Kam me bo povedel?»

Komaj je to v mislih izrekel, je zahreščalo v goščavi preperelo dračje, čul je oprezne stopinje, ponavljajoče se v kratkih presledkih. Dvignil je glavo in oprezno poslušal.

Iz gozda se je prikazal možak, preprosto oblečen. Čez ramo so mu visele divje kože. Na glavi je nosil kučmo, opiral se je na debelo gorjačo. Čim je zagledal na parobju moža, si je otrkal listje, ki se je držalo obleke. Nedvomno je moral v gozdu prenočiti.

«Danes bo srečen dan, ker srečujem moža», si je mislil prišlec, meneč, da je naletel na tavadnega seljaka, katerega bo lahko po svoje izprašal. Prav takega si je želel, z nekim človekom se dá govoriti; tak ne pozna zavijanj, pove resnico in točno odgovarja.

Približal se mu je ter ga prijazno pozdravil. Stala sta si nasproti najhujša sovražnika, ki se pa nista poznala. Preoblečeni vitez ni slutil, da sedi pred roparjem, še manj pa se je nadejal Lisjak, koga je nagovoril.

«Tukaj ste zgodnji», je tujec začel kramljati. «Kakor vidim, vstajate še pred solncem, čeprav se podajate pozno počivat.»

«Pa ne vsi», ga je vitez zavrnil. «Nekateri vstanemo, dočim drugi še ležijo...»

«Hm, na Grmilju seveda še počivajo...» mu je namignil na griček, kjer se je belilo v vzhajajoči zarji grajsko zidovje.

ima tudi svojo vrednost.

Dvakratno krmljenje moramo s tega stališča popolnoma odobravati in priporočati, da ga izvajajo naši živinorejci povsod tam, kjer je to mogoče. Seveda ima tudi trikratno krmljenje, kakor je pri nas običajno, svoje tehtne razloge. Po naših hlevih redimo poleg molznih krav tudi delavno ali vprežno živino, vole in konje, ki jih imamo v istem prostoru, torej skupaj z molzno in mlado živino. Tem živalim pa moramo po trikrat na dan pokladati, ker jim je treba po vsakem delu krme. Dobiti jo morejo tudi opoldne, ko pridejo od dela domu. Kakor je utemeljeno dvakratno krmljenje za molzno goved, vendar ne moremo v istem prostoru živali deliti in pokladati enim samo po dvakrat na dan, drugim pa po trikrat. To je tisti vzrok, da smo po hlevih naših maloposestnikov prisiljeni, pokladati tudi kravam po trikrat na dan, če jih imamo skupaj z delavno živino. Kjer je pa ločitev delavne in molzne živine mogoča, tam naj se pa molzni govedi poklada le dvakrat na dan, zjutraj in popoldne.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili zadnje dni v valutah za:

- 1 dolar 56:20 do 56:40 Din;
- dne 25. t. m. v devizah za:
- 1 dolar 56:26 do 56:46 Din;
- 100 francoskih frankov 221:30 do 223:30 Din;
- 100 italijanskih lir 294 do 297 Din;
- 100 nemških mark 1349:50 do 1352:50 Din;
- 100 avstrijskih šilingov 793:02 do 796:02 Din;
- 100 madžarskih pengov 987:32 do 990:32 Din;
- 100 češkoslovaških kron 167:05 do 167:85 Din;

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Na svetovnem trgu se je cena pšenice okrepila. Kupčija z žitom je povsod malo oživela. Na ljubljanski blagovni borzi so 25. t. m. ponujali (postavljeno na slovensko postajo; za 100 kg): pšenice, baško, po 237:50 do 242:50 Din, rž, baško, po 200 do 202:50 Din, moko «O» po 355 do 365 Din, turščice, baško, umetno sušeno, po 195 do 197:50 Din, oves, baški, po 195 do 197:50 Din.

ŽIVINA. Na zadnjem ljubljanskem sejmu, na katerem so cene volom za malenkost popustile, so se trgovali za kilogram žive teže povprečno: voli I. po 10:25 Din, II. po 9:50 Din, III. po 8:50 Din. krave debele po 6 do 7 Din, krave za klobasarje po 3:50 do 5 Din, teleta po 13 do 14:50 Din.

HMELJ. Cene povsod v glavnem nespremenjene. V Nürnbergu se je inozemski (med drugim tudi iz Jugoslavije) hmelj trgoval po 8 do 15 Din.

JAJCA. Cene so se okrepile. Pri nas se nakupuje blago po 1:55 do 1:60 Din za kos.

Sejmi

- 30. novembra: Kočevje, Železniki (le za blago), Planina na Kalu, Turjak, Vače, Veržej, Celje, Št. Andraž pri Ptuj, Rogatec, Gornja Lendava.
- 2. decembra: Martinja vas.
- 3. decembra: Jesenice na Gorenjskem, Novo mesto, Planina na Štajerskem, Konjice (živina in blago).
- 4. decembra: Kamnik, Šmarje pri Jelšah.
- 5. decembra: Lož.
- 6. decembra: Bohinjska Bistrica, Zužemberk, Borovnica, Sevnica ob Savi, Dobrna, Murska Sobota.

DOMAČE NOVOSTI

* **Narodni praznik uedinjenja dne 1. decembra** se bo slovesno kakor vsako leto proslavil po vsej državi. Letos ga slavimo že dvanajstič. Praznik uedinjenja je letos tem pomembnejši, ker se je izpolnila naša želja, da je dobila naša kraljevina ime Jugoslavija.

* **Razgovori o enotni telovadni organizaciji v naši državi.** Kakor poročajo listi, je v toku akcija za ustanovitev skupne organizacije vseh telovadnih društev v Jugoslaviji, ki bi poleg Jugoslovenskega Sokola, Hrvatskega Sokola in Slovenskega Orla obsegala tudi ostale telovadne in sportne organizacije. Zadevna seja zastopnikov jugoslovenskega Sokolstva se je vršila v torek v Beogradu. Sklepi ob času, ko se «Domovina» zaključuje, še niso znani.

* **Prošnje za vojaške olajšave.** Mladeniči, ki so bili pri letošnjem rekrutovanju spoznani za spo-

sobne za vojaško službovanje in nameravajo prositi za olajšave, ki jih predvideva zakon o utrojustvu vojske in mornarice glede skrajšanja roka, oprostitve službovanja ali njega odložitve, naj pravilno opremljene prošnje vložijo do 20. decembra preko sreskih načelstev in ne direktno vojnemu okrožju.

* **Vojni invalidi, vdove in sirote se opozarjajo,** da poteče rok za prijavo po novem invalidskem zakonu z dnem 30. t. m. in se na poznejše prijave ne bo več oziralo. Kdor je ta rok zamudil, se mu poznejše prijave in prošnje ne bodo več vpoštevale ter izgube zamudniki vse pravice po invalidskem zakonu. Posebno se pa opozarjajo varuhi vojnih sirot, da tega roka ne zamude, ker bi jih pozneje lahko smatrali za odgovorne za škodo, ki bi zaradi malomarnosti nastala njihovim varovancem.

* **Državni praznik v radiu.** Radio-Ljubljana bo oddajal na državni praznik 1. decembra dopoldne ob 10. slovesno sv. mašo iz stolnice, popoldne ob 3. pa bo v Studiu proslava, pri kateri bo sodelovala ljubljanska ženska gimnazija (licej) z različnimi točkami.

* **Razdiralno delo Mure.** Med slovenskimi rekami dela Mura gotovo največ škode, ker je skoro v svojem celotnem toku od Št. Ilja do izliva v Dravo neregulirana in nezavarovana. Posebno veliko škodo pa dela v Medmurju, kjer je v zadnjih letih uničila več hektarjev najrodovitejše zemlje. Zaradi zadnjega deževja so se te dni med Murskim Središčem in izlivom Lendave zopet porušili veliki obrežni kompleksi. Vzhodno od Pekenice so se zvalile v Muro cele njive in se je porušila cesta iz Murskega Središča v Dekanovce, ki je bila že večkrat preložena. Ogrožene so tudi nekatere hiše bližnjih obrežnih vasi.

* **Električni tok ubil monterja.** Te dni so hoteli v Murski Soboti štiri monterji z nadmonterjem Leharom izmenjati stari transformator z novim. Medtem, ko se je nahajal Lehar zunaj poslopja pri novem transformatorju, ki so ga hoteli spraviti z voza, sta monterja Jožef Meleš in Aleksander Bagari demontirala stari transformator. Nenadoma pa je na Jožefa Meleša, ki je stal na starem transformatorju, skočila električna iskra in ga usmrtila. Meleš se je zvrnil s transformatorja, a spodaj stoječi monter Bagari ga je prestregel. Odnegli so ga ven iz poslopja in ga

Gustav Strniša:

Med hmeljniki

Povest.

(Dalic.)

Kaj naj vam povem, kako naj vam govorim. Zdi se mi, da sem zašel v globoki hosti, da ne vem ne naprej in ne nazaj. Nisem vreden, ne nisem vreden, da bi govoril!

Kmetje in kmetice! Postiti bi se moral in sveto živeti, da bi bil vreden čudežne besede. Pa me je še včeraj premotil hudič, da sem jedel klobase. Danes se kesam. Mnogo slabega nosim v sebi in tega mi je žal. Vendar vam hočem povedati o Mariji žalostni.

Nato je začel Lukec opisovati svojo prvo pot na goro z materjo, ki je bila že stara. Poskušal je opisati njeno revščino in svojo gorečnost. Silil se je, da bi stisnil nekaj pametnega iz sebe pa mu ni šlo. Umolknil je.

«Ti nisi nikak pridigar, slepar si,» so zavpili kmetje.

«Pojdimo po starega Boštjana, jaz vem, kje stanuje,» je zavpil bradat starec in že je množica ponovila:

«Po Boštjana pojdimo, po Boštjana.»

Kakor ploha so se vili kmetje proti samotni Boštjanovi koči. Na čelu jim je korakal bradati starec, ki je prvi odprl vrata in vstopil. Na pragu je obstal in se prekrizal.

Stari Boštjan je ležal na postelji v razpelom v roki. Njegove mirne prijazne oči so gledale vstopivše tako živo, kakor bi ne bile mrtve.

«Boštjan je mrtev.»

«Mrtev je mrtev, naš ljudski pridigar, naša dobra duša,» so vzdihnili kmetje.

Tedaj so se odprla vrata in dva moža sta prinesla belo krsto.

Ponesimo ga v procesiji na goro, kjer je tolikrat pridigal in tako lepo častil Boga in Marijo,» je svetoval bradati starec.

«Nesimo ga, nesimo ga!»

Položili so Boštjana v rakev in tako je šel še enkrat tisto pot, ki jo je hodil vsako leto na goro.

Začudil se je župnik, ko je procesija obstala pred cerkvi:

«Kaj vendar počenjate?»

«Boštjana, našega kmečkega pridigarja nam blagoslovite,» so zaželeli nekateri.

«Blagoslovljam te ubogi starec! Globoka je bila tvoja duša in res verna, kajti tvoje besede so bile čudežno zdravelno tem trpečim dušam,» je dejal župnik in dvignil roke k molitvi.

Starec Boštjan je tisto noč počival v cerkvi pred altarjem, kmetje so pa čepeli okoli njega, ga stražili in molili za njegovo dobro dušo.

Huda ženska.

Med romarji je bila tudi Marička s svojo materjo. «Vrtec» sta opazovali od daleč in potem odšli v gostilno, kjer sta našli Lukeca, ki je bil zelo slabe volje. Sram ga je bilo, da ga je tako polomil. Ko je zagledal Maričko in njeno mater, se je priliznjeno nasmehnil:

«O, kako sem vaju vesel! Nikogar bi se ne razveselil tako, kakor vaju,» je dejal s sladkim glasom.

«Molči Lukec, kaj bi onegavil,» ga je zavrnila mati, a Marička ga pa niti pogledala ni.

«Res je, mati, s Tinco sva že vse uredila. Pla-

čal ji bom za črvčka, pa amen, Maričko pa poročim,» je zlobudral godec.

Marička se je glasno zasmejala:

«Radovedna sem, kje je tista Marička, ki te bo vzela.»

«Kaj ne, mati, kako je štemana? Nate, poskusite vendar moje vino, zelo dobro je. Ali boste košček pečenke?» se je vsiljeval.

«Lukec, nič ne rečem, dober človek si, ampak z zakonom pri naši ne bo nič. Zakaj si pa že drugje zaaral? Kar sebi pripiši. Jaz bi bila takoj zate. Ne maram pa, da bi nam nazadnje za bala druge nosile otroke na prag, kakor se je že večkrat kje zgodilo. Tinco vzemi, pa zadovoljen bodi, čedna deklina je.»

«Mati, nisem mislil, da ste tudi vi tako trdosrčni. Saj vendar vidite, da sem imel Maričko rad, še preden sem se za Tinco zmenil.»

«Zakaj pa potem one sirote nisi pustil pri miru? Saj nismo na Turškem, temveč na Kristjanskem. Pač če bi ti bilo tudi dovoljeno imeti dve, bi naša nikoli ne bili ona druga, da veš, preljudi moj Lukec.»

«Babe vražje, nič ne bo, pogorel sem,» je godel Lukec skozi zobe in si naročil še merico vina.

Marička in mati sta kmalu odšli. Lukec je še posedel in pil. Pa je dočkal še drugo mater. Vstopila je Tinčina mati. Ko je krepka kmetica zagledala Lukeca, se je kar zarežala in takoj je bila pri njem.

«Glej ga Lukca kljukca! Zakaj pa nisi šel z nami Boštjana iskat? To je bil poštet in dober človek. Še po smrti se mu bere na obrazu dobrota in svetost! Ravno prav, da sem te danes dobila. Ze zdavnaj bi rada govorila s teboj. Zakaj se pa nič ne oglasiš pri nas? Samo na sodnijo si prišel,

skušali v umetnim dihanjem obuditi. Na kraj nesreče je prišel takoj z avtomobilom šef bolnice dr. Škrilec, ki pa je izjavil, da je vsaka pomoč zaman. Kljub temu pa niso nehali z umetnim obujevanjem, ki pa je ostalo brez uspeha. Poslopje je takoj po nesreči nadmonter Lehar zaprl in ga je odklenil šele pred sodno komisijo. Komisija je naprosila inženjerja, ki je prišel z novim transformatorjem, da opiše dejanski stanje. Po mnenju tega in tudi nadmonterja je napaka najbrž v oljnatem stikalu, ki ni dovolj dobro izoliralo izklopljenih 30.000 voltov. Dejstvo, da telo ni ožgano, dokazuje, da tok ni imel popolne jakosti. Ponesrečeni Jožef Meleš je star 24 let in je bil kaka tri leta zaposlen pri mestnem električnem podjetju. Zapušča ženo in dva otoka.

* **Dr. Šestanu so odrezali levo nogo.** Mariborska javnost je še pod mučnim vtisom letalske nesreče, o kateri smo zadnjič poročali. Prebivalstvo se še vedno živahno zanima za usodo obeh ponesrečencev, dr. Iva Šestana in pilota Hansa Müllerja. Zdravniki so bili prisiljeni izvršiti operacijo pri obeh bolnikih. Dr. Čeranič je predzadnje sredo zvečer Müllerju odrezal desno nogo pri gležnju. Isto kakor pri Müllerju je bilo potrebno tudi pri dr. Šestanu ukreniti z nogo. Dr. Čeranič je moral odrezati dr. Šestanu levo novo tik pod kolonom. Desna noga pa je izven nevarnosti in se bo bržkone popolnoma zacelila.

* **Vsiljivost inozemskih potnikov.** Čeprav je inozemskih potnikov zabranjeno proujati blago po hišah na drobno, se večina za to prepoved prav malo briga. Tako prodajajo, oziroma sprejemajo potniki raznih avstrijskih tvrd iz Grada in drugod naročila za perilo, obleke, zimske suknje in plašče. V korist domače trgovine in obrti, pa tudi v korist kupovalcev bi bilo, da se temu zakotnemu vsiljevanju tujcev napravi konec. Od tujih agentov in podjetnikov je bilo že toliko naših ljudi osleparjenih, da je res že skrajni čas, da se vsi brez izjeme kaznujejo in odpravijo enkrat za vselej preko meje.

* **Otvoritev meščanske šole na Senovem.** Ministrstvo prosvete je dovolilo otvoritev nove meščanske šole na Senovem pri Rajhenburgu. Pouk se bo pričel v kratkem, čim bo imenovano učiteljstvo, in sicer ravnatelj ter dva učitelja. Za pričetek se namreč takoj pretvorita peti in šesti razred osnovne šole v prvi in drugi razred me-

ščanske šole, ki bosta tekom dveh let dopolnila popolno štirirazredno meščansko šolo. Prostorji so v poslopju nove senovske šole urejeni in je občina prevzela nase vso skrb glede popolnega kritja stroškov za trajno vzdrževanje meščanske šole.

* **Hud potres.** Beograjski potresomerni zavod je te dni zabeležil katastrofalen potres v daljavi 5780 kilometrov jugovzhodno od Beograda. Profesor dr. Belar, čigar observatorij pod Triglavom je tudi zabeležil močan potres, je mnenja, da je ta potres uvod v novo potresno dobo.

* **Divje gosi in race prihajajo.** Lansko hudo zimo je sicer mnogo divjih rac in gosi iztrebil mraz, a vendar ne preveč, kakor kažejo številne jate, ki prihajajo zopet v naše kraje in preko njih dalje. V okolici Litije se je naselilo že precej teh tujih živalskih gostov.

* **Lokomotiva ponesrečenega vlaka pri Rajhenburgu dvignjena iz vode.** V ponedeljek so dvignili zadnje dele ponesrečene lokomotive vlaka, ki je pri rajhenburškem kolodvoru ob zadnji nesreči treščila v potok. Orjaški stroj je tehtal brez vode in premoga 76 ton. Pri delu je bilo zaposlenih 20 delavcev mariborske železniške delavnice, ko so morali lokomotivo popolnoma razdejati in posamezne dele z žerjavom dvigati na kopno. Lokomotivo so prepeljali v mariborsko delavnico.

* **Trojčki v Celju.** V nedeljo 24. t. m. sta umrla v Celju ključavničarskemu mojstru Globočniku sinčka-dvojčka nekaj ur po rojstvu. Globočnikova soproga je namreč v nedeljo rodila trojčke, od katerih sta oba dečka umrla, dočim je deklica ostala pri življenju.

* **Žebelj si je zabil v glavo.** V zaporih ljubljanske jetnišnice je sedel že nekaj tednov Idričan Ernest. Te dni je iztaknil nekje precej velik žebelj, ki si ga je enostavno zabil v glavo. Manjkalo je le malo, da ni konica žebelja predrta do možganov. Mož z žebeljem v glavi je ustavil paznika in mu povedal, kaj si je napravil. Paznik je obvestil o zadevi predstojništvo jetnišnice in je moral priti zdravnik. Zdravnik je skušal jetniku žebelj izdreti, a ni šlo, zato je moral moža spremiti paznik v bolnico. Med potjo je skušal Ernest pobegniti, vendar se mu poskus ni posrečil. Paznik ga je navsezadnje srečno privedel v bolnico, kjer je nekoliko pritisnjenemu kaznjencu izve-

kel žebelj dr. Kramarič. Zaradi tega čudnega početja bodo kaznjence bržkone izročili zdravniku, ki bo preiskal stanje kaznjenceve pameti.

* **V silobranu usmrtil napadaleca.** Te dni je stopil posestnik Fr. Rozman, doma iz Ivanjske gorice in oženjen, v Liblovo krčmo, kjer je hotel počakati na svojega tovariša, da bi šel z njim domov. V gostilni je bilo več vinjenih domačih fantov, ki so došleca takoj pričeli izzivati in ga vprašali, s kakšno pravico si prav za prav upa v njihovo vas. Rozman jim je pojasnil, da čaka samo na tovariša, s katerim pojde takoj domov. Tada fantje, med katerimi je bil najbolj glasek neki Jakob Zeloba s Hrabovškega vrha, niso odnehali in so se na vsak način hoteli pripraviti z Rozmanom. Zaleteli so se proti njemu. Rozman pa je skočil naglo v kot na klop in hotel uiti iz krčme. Fantje pa ga niso pustili, na kar je Rozman prosil gostilničarja, naj jih pomiri. Pa tudi gostilničarjevo prizadevanje je bilo brezuspešno. Ko je hotel Rozman mimo vrat, so mu fantje zastavili pot. V silobranu je potegnil nož iz žepa in začel z njim mahati okoli sebe. Zadel je pri tem Zebolo v levo roko, mu prerezal žilo odvodnico, poleg tega pa je dobil fant tudi sunek v trebuh. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je drugi dan podlegel težki poškodbi. Po dejanju je Rozman pobegnil, pa so ga že naslednjega dne orožniki od Sv. Trojice prijeli.

* **Skala ga je ubila.** Te dni so se odpravili Pavel Lotrič, Ivan Jamar in Miha Košir, vsi iz Dovjega, spravljat les iz gorskega potoka Mlinec. Pod visoko in krušljivo steno Vrhico so vlačili hlode iz potoka. Nenadoma pa je priletela razsteno skala, težka kakih 10 kg, ter padla Mihaelu Koširju na glavo. Kakor posekan se je zgrudil ponesrečenec z razbito glavo na zemljo ter obležal na mestu mrtev. Udarce skale mu je prebil lobanjo, da so mu izstopili možgani in je bila vsaka pomoč zaman.

* **Požar v Dolenjem Logatcu.** Te dni zgodaj zjutraj je nastal pri posestniku Josipu Zupančiču v Dolenjem Logatcu požar, ki bi imel lahko katastrofalne posledice, ako ne bi preprečili gasilci še pravočasno velike požarne katastrofe. Ogenj je nastal v dvoriščnem poslopju Zupančičevega doma tik velike dvonadstropne hiše. V spodnjih prostorih tega poslopja je bila velika moderno urejena čevljarška delavnica, v zgornjih prostorih

kjer si obljubil, da boš plačeval za otroka. Zdaj, ko smo si tako zelo v rodu, bi pa že moral biti večkrat pri nas. Mar ne?>

«I, mati, saj veste, opravki, opravki,» se je izgovarjal godec.

«Beži to s tvojimi opravki. Čakaj, greva pa skupaj danes proti domu, saj imava eno pot,» je dejala žena.

«Jaz še ne grem, mati, pa tudi vam se še ne mudi,» je dejal Lukec.

«Ne mudi se mi ne. Pa tudi s tabo moram govoriti važne stvari, da veš, važne stvari,» je naglasila Tinačka.

Krčmar ji je prinesel kozarec in Lukec ji je urno natočil. Bal se je ženske in upal je, da bo izpila par kozarcev in potem postala bolj popustljiva.

Žena je pogledala Lukca, dvignila kozarec in ga duškoma izpražnila. Ko ji je hotel godec spet natočiti, je odmeknila kozarec:

«Zdaj imam pa dovolj. Jaz nisem pijančka, le pošteno žejna sem bila.»

Lukcu se ni mudilo. Ona ga ni priganjala, mirno je čakala in se mu prijazno smehljala.

Stopila sta naposled na plan. Zvezde so se ozirale na zemljo in migljale kesnima romarjenka, ki sta zadnja odhajala iz gostilne. Mnogo jih je še bdelo po gori in čakalo jutro, drugi so molili v cerkvi.

Mahoma je Tinačka obstala, z rokama v boku je mirno zazrla v Lukca in ga vprasala:

«Ti, Lukec, kdaj bo pa poroka?»

«Medal jo je. Krepka štiridesetletnica je zelo zdrava hčerka, le močnejša je bila. Njen glas skoraj bi lahko udarjal po nakovalu,»

«Mati, saj se ne mudi,» je odgovoril in jo skoro plašno pogledal.

«Tebi se zdaj ne mudi. Za njo, za mojo hčer je pa že prepozno, vendarle je še čas, da saj deloma zakrije svojo sramoto. Vprašam te, kdaj bo poroka,»

V njenem kovinskem glasu je začutil Lukec tiho pretinjo in polglasno je odvrnil:

«Počakajte mati, da si malo več prihranim.»

«Dokler si fant, si ne boš ničesar prihranil, pa tudi kesneje težko. Poznam te, predobro te poznam in povem ti, da je moja hči predobrazate, mnogo predobrazate. Ker si pa doseel ono, česar bi ne smel, boš tudi ono, kar je tvoja dolžnost. Poročila se bosta. Da pa se bosta laže razumela, vama bom jaz pomagala. Jutri pojdetaj v farovž radi oklicev!»

«Mati, kam pa mislite?» se je prestrašil Lukec in hotel zbežati.

«Kaj, ubajal mi boš, ti ničvedni nepridiprav?» je zavpila ženska, ga stisnila za roko in ga pogledala tako srepo, da mu je postalo kar gorko okoli srca.

Tinačka je nadaljevala:

Sicer ne pričakujem od tebe kaj posebnega. Tudi tvoji otroci bodo morda piškavi, kakor si ti sam, če bodo le količkaj po tebi. Upam pa, da bo prevladovala ona s svojim zdravjem. Hišo imam, če bosta delovna in pridna, bo enkrat vajina.»

«Mati, zakaj ste pa s tem pričeli? Povedal sem vam, da se še ne bom ženil in ne bom se,» je trdovratno vztrajal Lukec.

Tedaj je v Tinački zavrela kri. Sunila je godca v hrbet, da se je zvil pred njo kakor črvček:

«Mati, kaj pa počenjate z menoj, saj nisem vaš pes?»

«Nisi, a morda si še slabši. Pes ne zapusti svojih mladitcev, ti se pa nisi ne zmenil za onega črvčka. Seveda si se na sodniji zavezal skrbeti za otroka, vedel si že tedaj, da ne boš dal božjaka, saj vse sproti poženeš po grlu. Tina je pa dobra ženska, morda te vendarle spravi na pravo pot. Ugovarjal mi pa ne boš, da veš! Pokažem ti, kaj se spodobi napram svoji bodoči tašči. Sicer ti pa ne bo hudega. Sam lepe denarce zaslužiš, Tina je pridna, pa tudi jaz sem še mlada in pomagala vama bom. Ne boj se, da bi vama delala nadlego. Če boš količkaj moža, se vama bom kmalu ognila in si na nasprotnem koncu travnika postavila svojo hišico. Če pa ne boš pravi mož, če boš trmež in pijanec, te bom pa jaz naučila kozjih molitvic! Salamiš, nabunkala te bom kakor neposlušnega šolarčka!»

Lucec je molčal.

«Le molči, le, je nadaljevala ona. Boga zahvali, da imaš tako lepo priložnost, pa še situarisi. Ali ne vidiš, kakšer revček boš na stara leta. Kdo se bo usmilil pijančka godca, ki bo nadlegoval občino in prosjačil po hišah.»

Lucec je stopal poparjen in žalosten poleg hude Tinačke. Prišel je premišljevati in si moral priznati, da ima ta ženska prav. Na starost bo res siromak, če se ga Bog že prej ne usmili kajti dinarja ni znal obrniti in vsak se mu je zmuznil izmed prstov, da sam ni vedel kdaj Sprevidel je, da bi bil pri Tinci res preskrbljen in da bi skrbel za nj, če bi zbolel. Vedel je tudi, da bi ga mati brenila, ne pa tako silila vanj in se za svojo osebo poniževala pred njim, če bi ji ne bilo za sramoto svoje hčerke. In če je to pomislil, si je moral reči, da je taka mati vendar dobra in skrbna. (Dalje.)

pa sta bili kuhinja in kopalnica. Ostali prostor pod streho je bil napolnjen s senom. V senu je spal domači hlapec, 26letni France Menart. Z brezprimerno prisotnostjo duha je potegnil Menarta, vsega opečenega in že mrtvega iz ognja gospod Lojze Podlogar, trgovski pomočnik veletrgovine g. Josipa Brusa. Dobil je pri tem poslu seveda tudi sam hude opekline. Sklepajo, da si je nesrečni Menart, ki je bil na eno oko slep, morda hotel posvetiti, zakaj to je bil čas, ko je treba vstati ter pokladati živini, ter je po nesreči zažgal seno. Točno dognati pa tega seveda ni mogoče. Možnost, da bi povzročil ogenj zraven stoječi dimnik, je izključena, ker bi ogenj nastal na ta način že prej, vsaj ob polnoči.

*Hitra smrt. V četrtek minulega tedna popoldne je šla vdova rudarja Medveda, ki stanuje v Dolenji vasi pri Zagorju, obiskat svojo sosedo, stanujočo v isti hiši. Žena je sedla na stol, nenkrat globoko vzdihnila, se stresla in bila mrtva. Smrt je rešila 80letno ženo, da ji ne bo treba več iskati usmiljenih src, ki so jo podpirali.

*Huda nesreča. Šolski upravitelj v St. Jerneju na Dolenjskem g. Franjo Golob se je mudil te dni na svojem prejšnjem službenem mestu v Slivnici na Štajerskem, da uredi tam upraviteljske posle. Pri povratku domov pa je na poti tako nesrečno padel, da si je zlomil desno roko tik nad zastjem.

*Vol zdivil. Pri Pestotinovih v Pungartu pri Škofji Loki so se domači baš odpravljali na polje in vpregali v voz vola. Že so hoteli na pot, ko se je žival na lepem splašila. Preden so se navzoči dobro zavedli, je podivjano živinče podrl štiri okoli stoječe ljudi in z visoko dvignjenim repom oddirjalo v bližnjo vas Gosteče. S skrbi so opazovali gospodar in njegovi, kaj bo z živaljo in vozom, ki je v vsej širini ceste odletaval na desno in levo. Po isti poti je šlo nazaj, ko je pogumni Gostečar divjo žival ustavil in jo navidez umirjeno izročil Pestotinovemu hlapecu. Na vso smolo pa je tedaj izza ovinka privozil v hitrem tempu avto, ki je žival znova splasil. Po bliskovito je hlapec z udarcem v nogo obležal na cesti, a podivjani vol jo je ubral preko polja navkreber v bližnji gozd, kjer je z lastnimi poškodbami, preklanimi lestvami zlomljenimi ojnami in vozom onemogel obstal med praprotjo in drevjem.

*Huda telesna poškodba. V celjsko bolnico je bil v nevarnem stanju pripeljan 28letni dmar Martin Kozar iz Smarja pri Jelšah. Predzadnjo nedeljo ga je v neki gostilni v Dramljah udaril v preprični neki Miha Rožanc, posestnikov sin, z ušesom sekire s tako močjo parkrat po glavi, da mu je lobanja na več mestih počila, oziroma se združila.

*Tatvina pogonskega jermena. V Medvodah nad Trzičem je neznan tat ukradel pogonski jermen za žično železnico, ki vozi iz baronovih gozdov. Orožniki so mnenja, da je tat pobegnil na Koroško.

*Pijanec in nož. V Westnovi tovarni v Gaberju pri Celju sta se med delom sprla delavec Ferdinand Krajšek in 22letni Ivan Levc iz Čreta pri Celju. Levc je bil precej vinjen in je takoj odprl svoj žepni nož ter ga zasadil Krajšku zadaj v desno ramo. Nato je Levc urno pobegnil iz tovarne. Levc, ki je bil takoj odpušen iz službe, se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

*Ciganski ubijalec. Letos na dan Vernih duš sta prišla k Šijancu v Terbegovce dva cigana. Mlajši je bil zaljubljen v hčerko, ki sta jo nameravala odvesti s seboj. Nagovarjala sta jo na vse mogoče načine, naj pobere svoje stvari ter gre z njima. Ostala sta cigana tamkaj do večera v torek 4. t. m. ter odšla brez uspeha okrog 18. ure. Zvečer je prišel vasovat k Šijancu Jožef Križan, ki pač ni slutil, kaj se mu bo zgodilo. Zaljubljenemu ciganku namreč žilica ni mirovala te se je kmalu po svojem odhodu zopet vrnil in stopil v hišo. Sedel je k peči v bližino Križana ter se z njim pogovarjal. Šijanec, ki je sedel pri mizi, je čez nekaj časa vstal ter hotel iti iz sobe. Tedaj pa je ciganke skočil k vratom, češ, da ne bo šel nihče iz sobe, potegnil je iz žepa pištolo ter ustrelil enkrat v tla. Zaradi tega nepričakanega

početja je nastala prava panika in so vsi skušali pobegniti iz sobe. A ciganke se je zgrabil s Križanom ter se nekaj časa ruval sem in tja. Končno je Križanu že uspelo, da se je rešil nasilnežu iz rok ter skušal pobegniti skozi vrata, a cigan je skočil za njim, s pištolo parkrat ustrelil in zadel Jožefa Križana v hrbet, da se je v sadonosniku pred hišo zgrudil v mlaki krvi ter izdihnil.

*Zloba. V noči od nedelje na ponedeljek je peljal celjski avtomobilski izvošček Ignacij Toplak v svojem avtomobilu dva potnika po cesti iz Sevnice proti Celju. Med potjo je naletel ne daleč od sevniskega mostu sredi ceste na velik in debel hloed. Posrečilo se mu je, da je avtomobil še pravočasno ustavil in tako preprečil strašno katastrofo. S svojima potnikoma je izstopil iz avtomobila in le s težavo so vsi trije odstranili hloed, ki je bil 4 metre dolg, s ceste. V bližini niso mogli opaziti nikogar, ki bi ga mogli okriviti te zlobne nastavitve hloda.

*Nevaren požigalec pod ključem. Ljubljanska policija je pred par dnevi prišla zaradi beračenja 62letnega prosjaka Jurija Šavpaha, doma iz Kranjske gore, ki je izjavil napram stražniku: «Jaz nisem samo navaden berač, marveč sem tudi požigalec.» Stražnik se sprva za besede ni zmenil, a je Šavpah nadaljeval in slednjič natančno povedal, kje in kdaj je zažgal. Pozneje je zasliševalnemu uradniku priznal, da je zažgal lansko pomlad skedenj posestnika Špana v blejski okolici. Požigalec je potem, ko je gorelo, celo sam pomagal gasiti. Zažgal je iz jeze, ker ga je gospodinja popoldne odgnala iz hiše. Šavpah je nadalje izpovedal, da je zažgal pred leti tudi neko hišo v Maria-Trostu pri Gradcu v Avstriji. Takrat so ga dobili in je odsedel eno leto ječe. Šavpahu bodo na policiji vest še natančneje izprašali, ker seveda ni izključeno, da je možak zažgal še več poslopij. Prav mogoče je celo, da je Šavpah tako dolgo iskani požigalec, ki ga lansko leto niso mogli izslediti, ko je v okolici Kranja in na Gorenjskem gorelo skoro sleherni noč.

*Planinski tat. V preteklem poletju je bil zaradi neznan zveri, ki se je klatila po gozdovih v okolici Kamnika, velik strah med tamošnjim prebivalstvom. Z vseh strani so prihajala poročila, koliko ovc je raztrganih. Prvotno so sodili, da povzročajo škodo podivjani psi. Pozneje pa so začeli govoriti, da ima zver podobo medveda. Kakor se je takrat poročalo, je videl eden enega, drugi dva, tretji kar celo medvedjo družino. Ljudje si niso več upali v gozd. Stesko poglavarstvo v Kamniku je bilo prisiljeno prirediti velik lov, ki je bil kakor znano brezuspešen. Po velikem lovu je vse utihnilo, strah je izginil. Pred par dnevi pa, baš takrat, ko so pili v Trziču na kožo medveda, ki baje sedaj straši v okolici Ljubelja, so odkrili na Štajerskem, v Novi Štifti v bližini Gornjega grada, kamniški strah. Izsledili so ga orožniki in izročili v gornjegrajske zapore. Za 23 ovc je že priznal, da jih je v planinah ujel in prodal nekemu mesarju v Kamnik. Prijeti ovčji tat pa je imel gotovo še sotrudnike, za katere niti ne ve, da so kakor on kradli na rovaš medvedove kože.

*Oče zaradi umora sina obsojen na 20 let ječe. Pred sodiščem v Varaždinu se je te dni odigral zadnji del strašne rodbinske žaloigre. Zaradi umora lastnega sina se je zagovarjal 70letni posestnik Alojzij Gorski iz vasi Gora Veteranička. Ko se je sin Andrej nekega dne vrnil z dela v rudniku domov in utrujen legel spat, je pristopil oče s sekire v roki k njemu in ga tako močno udaril, da mu je prebil lobanjo. Udarec je bil smrten. Živinski oče pa ni bil prepričan, da je sin že mrtev. Zato je vzel še nož in ga sinu porinil v vrat. Starec pri razpravi ni hotel povedati, zakaj je sina umoril. Državni pravdnik je predlagal smrtno kazen, sodišče pa je upoštevalo obtoženčovo starost in je Gorskega obsodilo samo na 20 let težke ječe, ki je pa gotovo ne bo preživel.

*Jedel in pil, pa nič plačal. V neki gostilni na Bregu pri Celju se je pojavil te dni proti večeru med drugimi gosti tudi 23letni brezposelni kolarski pomočnik Jože z Rečice ob Savinji. Vino

je fantu kmalu zlezlo v glavo in vzbudilo v njegovem srcu silen pogum. Naročil je liter za litrom, jed za jedjo, vmes pa slaščice, cigarete, likerje, kar je sploh premogla shramba gostoljubnega gostilničarja. Ljudi, ki so mu pri jedi in pijači pomagali, je bilo vedno več. Jože se je pobahal napram natarici, da je sin premožnega očeta in da mora v tej gostilni zapraviti najmanj 2000 dinarjev. Ko je bila napovedana policijska ura, je ostal kar v hiši in tam tudi prenočil. Naslednji dan se je gostija v še hujši meri nadaljevala, zakaj piti se je začelo v štefanah tudi kuhano vino. Končno pa je stvar postala natarici vendarle sumljiva. Zahtevala je od radodarnega mladeniča plačilo zapitka v znesku 885 dinarjev. Jože pa ji je povedal, da je suh kakor cerkvena miš in da je brezposeln kolarski pomočnik, ki nima pare v žepu. Seveda so podjetnega Jožeta zaprli in ga izročili sodišču zaradi sleparstva.

*Dva tihotapca zasačena. Eno zadnjih noči je stražnik, ki je vršil službo v Melju v Mariboru, zasačil dva sumljiva možka in ju prijel. Posrečilo se mu je enega zadržati, dočim je drugi, ki je nosil dva večja omota, pobegnil. Pri zaslišanju aretiranca je stražnik zvedel, da je begunec tihotapil tobak. Aretiranec je 30letni brezposelni Konrad Parker, pri katerem je policij poleg našega našla tudi avstrijski denar, iz česar je sklepati, da sta tihotapila blago iz Avstrije. Parker sam trdi, da ni tihotapil, marveč da je neznanu samo pokazal skrivno pot. Po zaslišanju je stražnik ponovno v Melje, kjer je našel dva zaboja po 8 in pol kg tobaka za noslanje, ki ju je begunec na begu vrgel proč. Parker, ki je nedavno pogojno izpuščen iz prisilne delavnice, je bil izročen sodišču, za ubeglim tihotapcem pa policija poizveduje.

*Zasledovan slepar. Pri trgovcu Ernestu Majheniču v Ptuju je bil zadnje čase zaposlen v pisarni 37letni Miha Menoni, bivši knjigovodja pri ptujskem magistratu. Imenovani je pred nekaj dnevi neznan kam izginil ter poneveril istočasno svojemu delodajalcu večjo svoto denarja. Obenem je Menoni vzel s seboj različne račune, ki jih bo najbrže skušal pri različnih strankah inkasirati. Zasledovane je zaradi sleparstva že odsedel nad dve leti ječe.

*Vlom v Cirkušah. V Cirkušah pri Smartnem v Tuhinju je udrl v noči na sredo neznan zlikovec v kaščo posestnice Tereze Zavbijeve. Tat je v kašči vse premetel, nato pa odnesel veliko steklenico žganja ter leseno posodo z okrog 25 kg masti.

*Pretep. Predzadnjo nedeljo je v gostilni gospoda Alojzija Štiblerja v Ljutomeru sedelo nekaj obrtnikov in kmečev. Iz pogovora se je menda pod vplivom novega vina razvil preprič, ki se je končal s pretepom. Pri tem je posestnik Ivan Rudolf iz Cezarjevcev dobil s stolom tako krepak udarec po glavi, da mu je počila lobanja. Udarih ga je čevljarški mojster Alojz Kovačič, ki ga je orožništvo z njegovim bratom Martinom vred odvedlo v zapore ljutomerskega sodišča. Ranjenec je bil najprej v domači oskrbi; ker pa se je njegovo stanje poslabšalo, so ga prepeljali v bolnico.

*Pijani pretepači in noževski junaki. Predzadnjo nedeljo zvečer so se zbrali pri gostilničarju Pliberšku nad Framom vaški fantje in dekleta. Vino jim je kmalu stopilo v glavo, začeli so se prereki in končno je nastal splošen pretep. Kolojodji sta bila menda logar Anton Kukovec, ki je prišel z nabito vojaško puško v gostilno, ter opekarniški delavec Ludovik Lešnik iz Slivnice, ki je imel pri sebi bodalo. Oba sta imela s sodiščem že ponovno opravka. Pijani fantje so izgubili vso razsodnost. Med pretepom je nenadoma počil strel iz Kukovecove puške, obenem pa so se zablistali noži. Ženske, zaradi katerih je preprič najbrž nastal, so se prestrašene razbežale iz gostilne. Gostilničar Pliberšek je hotel razgrajče pomiriti, pa je slabo naletel. Med splošnim pretepom je dobil 14 sunkov z nožem, oplazil pa ga je tudi strel po glavi. Hudo ranjen je bil nadalje 21letni posestnikov sin Jože Napast iz Ranč, ki ga je nekdo z nožem sunil v levo roko, katero ima tudi prestreljeno. V pretepu je bilo vsega skupaj ranjenih sedem oseb. Težko ranjena Napasta in

Pliberska so z rešilnim avtom prepeljali v splošno bolnico v Mariboru. Orožniki so aretirali Ludovika Lešnika in Antona Kukovca ter ju izročili sodišču.

* **Ponarejen stotak.** Na zagorski postaji pri tovarni blagajni je nedavno sin nekega obrtnika iz Kotredeža plačeval tovarnino za prejeto pošiljatev. Uradniku je naštel sedem stotakov in nekaj drobiža. Ko je uradnik sprejel denar, ga je prešel in opazil med 100dinarskimi bankovci en ponarejen komad. Fant je izjavil, da mu je denar doma izročila mati. Uradnik je nepravilni bankovec zaplenil in izročil orožnikom. Orožništvo je zaslialo stranko, ki pa se zagovarja, da je stotak prejela od neke druge stranke in da ni vedela, da je ponarejen. Bankovec je na prvi pogled res podoben pravemu, ima pa na koncu reklamo nekega gasilnega društva na Gorenjskem ki je z bankovci delala reklamo za svojo prirediteljev. Zadevo bo reševalo sodišče Litiji, ki bo ugotovilo, ali gre za pomoto ali poskušeno sleparstvo.

* **Tatvina skritega denarja.** V Stični so aretirali nekega J., ki je osumljen, da je ukradel pri Čožovih v Ivančni gorici večjo vsoto denarja. Tatvina pri Čožovih se je izvršila na prav prebrisan način. Pred dnevi je prodala gospodinja svinje. Ves denar, med njim so bili tudi štirje tisočaki, je shranila za nekaj časa na skrito mesto. Te dni pa je potrebovala gospodinja nekaj denarja. Iskala je novce na mestu, kamor jih je shranila, pa denarja ni bilo tam. Ko so ugotovili, da ni od domačih nihče napravil neumestne šale, da bi denar skrnil, so obvestili o tatvini šentviške orožnike. Sum je padel na bivšega Čožovega hlapca J., ki se je nahajal tisti čas v bližini. Glede na dejstvo, da so mu razmere pri Čožovih znane, je bil aretiran in oddan sodišču, kjer bodo zdaj dognali, ali je res kriv.

* **Rešitev iz morja v zadnjem trenutku.** Pred dnevi, ko je v Dalmaciji divjala huda burja, se je podal komandir mornariške postaje «Movar» narednik Edo Verdunik s par mornarji s čolnom na odprto morje. Imel je službene opravke v Rogoznici. Komandir je vzel v čoln tudi psa, zvestega svojega spremljevalca. Ko so odpluli kakih 200 m od otoka, je zagrabil jadra silen val in čoln se je prevrnil. Vsi trije so bili v valovih razburkanega morja. Narednik Verdunik je, oblečen v dežni plašč in zimsko obleko, začel plavati proti otoku, mornarja pa sta se oklepala prevrnjenega čolna. Narednik je imel s seboj važne uradne spise in te je hotel na vsak način rešiti ali pa z njimi umreti. Ko se je narednik že precej daleč od čolna boril s silnimi valovi, sta njegova tovariša čoln zopet uravnala, ga izpraznila ter klicala njemu, naj plava nazaj, da se bodo lahko s čolnom vsi rešili. Narednik je v bučarju viharja slišal te klice ter plaval nazaj proti čolnu. Njegova zimska obleka, polna vode, ga je silno ovirala pri plavanju, mož pa se je tako junaško boril z valovi, da je bil že blizu čolna. Tedaj pa se je zagnal v vodo njegov pes in odplaval proti otoku. Srečno je dosegel obalo in tu je tako dolgo lajal, dokler niso vaščani bili opozorjeni na nesrečo. V pravem času so se prišli na pomoč s svojimi čolni ter rešili ponesrečene mornarje. Narednik Edo Verdunik je bil tedaj na kraju svojih moči. Urno so ga spravili v najbližjo hišo ter mu nudili pomoč, kakor so vedeli in znali. Obudili so ga v svoje veliko veselje k življenju in še večje je veselje sedaj, ko je gotovo, da ne bo imel nobenih težjih posledic te nesreče. Narednika, Slovenca, poznajo daleč naokoli ter ga vsi spoštujejo. Vsi se vesele, da ga je srečno naključje oteelo smrti.

* **V prisilno delavnico je moral.** Na podlagi rešitve višjega državnega tožilstva v Ljubljani je bil iz celjskih zaporov odprednjen za dobo treh let v prisilno delavnico v Stari Gradiški 40letni Otmar Mesiček iz Sevnice, oženjen delavec brez stalnega bivališča, ker se je kljub štirim težkim predkaznim spozabil že petič napram tuji lastnini.

* **Uboj s kolom.** Predzadnja nedeljo so v Premelčevih hiši v Zupelevcu pri Bizeljskem svato-

vali. Na svatbo je prišlo tudi večje število fantov. Bolj pozno ponoči je prispel pred Premelčevo hišo v družbi z nekaterimi svojimi tovariši tudi mladi posestniški sin France Križančič iz Dramelj. Križančič se je kmalu zapletel v prepir z nekaterimi fanti. Kakor je že običajno ob takih prilikah na naši vasi, so fantje ročno pograbil različno poljsko orodje, nekateri pa so se oborožili z močnimi koli. Kmalu je sredi prerekanja in prepira bilo slišati krepke udarce in na tleh je obležal v nezavesti mladi Križančič. V njegovi bližini se je v tem trenutku nahajalo več fantov, ki pa so vsi zanikali da bi bili pobili Križančiča. Domačini so Križančiča naložili na voz in ga odpeljali v javno bolnico v Brežice, kjer je fant v ponedeljek popoldne umrl. Kot osumljenec, da je izvršil uboj, je bil aretiran na podlagi izpovedi raznih prič 25letni posestnikov sin Anton Trampuš iz Stare vasi pri Bizeljskem. Trampuš krivdo zanika in se zagovarja, da je res imel kol v roki, da pa je z njim le parkrat udaril po tleh, hoteč pokojnega Križančiča prestrašiti. Kdo bi naj bil udaril Križančiča, pa tudi ne more povedati. Kot njegova sokrivic sta osumljena Jožef Trampuš, 25letni čevljar, in posestnikov sin Andrej Kmetič, oba iz Dramelj. Orožniki pa ju niso mogli najti doma, ker sta neznan kam odšla. Pijančevanja in pobijanja med našimi fanti menda ne bo nikdar konec.

* **Moderni človek se vedno bolj vrača k prirodi.** On hoče biti čvrst, zdrav in gibčen. Zato je pravi znak današnjega časa vedno večja razširjenost Fellerjevega milo dišečega fluida Elsa iz rastlinskih esenc, in to za notranjo in zunanjo uporabo kot pomoč pri revmatizmu, nevrozi, prehladu itd. Fluid Elsa ni drag. V lekarnah in zdravniških obratovalnicah se dobiva že po 6 in 9 Din in se res lahko priporoča. Naročite ga po pošti od lekarne Feller, Stubica Donja, Elsa trg 360.

* **Pri razdraženih živcih, glavobolu, slabem spanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobnosti imamo v naravni Franz Jožefovi grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo.** Sloviti zdravniki priznavajo, da učinkuje Franz Jožefova voda tudi sigurno pri starejših ljudeh. Franz Jožefova grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Opozorjamo na oglas: Preselitev zobnega ateljeja K o v a č, Ljubljana.**

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Nadevani zrezki. Vzemite pljučno pečenko, odstrani loj in kožice in jo razreži na zrezke, ki jih potolci in posoli. V kozico nareži prekajenega špeha in prideni malo drobno zrezane čebule. Ko je čebula malo zarumenila, dodaj malo paprike in krušnih drobtin, in ko tudi drobtine porumenijo, namaži to zmes na zrezke, nakar zrezke zavij in vsakega posebej poveži z nitko. Nato tako zavite zrezke položi v kozo, ki si jo dobro namazala z mastjo, navrh zrezkov pa nareži malo čebule, dodaj še celega popra, malo dišav, prilij malo juhe ali vode in jih pokrite duši (tensčaj) dve uri. Večkrat jih zaobrni, da se povsod lepo opečejo. Ko so zapečeni, prilij še malo vode ali juhe, pustí da pkuhajo še pet minut, nakar jih zloži na krožnik, sok pa precedi na zrezke in jih daj tako na mizo s stlačenim krompirjem ali rižem ali makaronami in s solato.

Cvrtje. Iz 28 dek moke in 21 dek sirovega masla naredi testo, ga z rokami dobro pretlači in dodaj dva rumenjaka, malo soli, žlico vina, jesiha ali pa limoninega soka ter malo kisle smetane. To vse ugneti in testo tanko razvaljaj, nakar ga zopet zloži skupaj, zopet ugneti in zopet razvaljaj. Tako napravi trikrat, potem pa pusti ugnetenno testo eno uro počivati. Nato testo zopet tanko razvaljaj kakor za rezance in ga s koleščkom razreži na prst široke in 15 cm dolge rezine. Te rezine navij vsako posebej na držaj kuhavnice in jih tako ocvrni na masti. Ko je vsak

kos ocvrt, ga previdno snemi s kuhavnice in pokladaj v skledo, ki jo imej na toplem. Ko si vse rezine ocvrta, jih posuj s sladkorjem in daj to cvrtje toplo na mizo.

Jabolčna torta. Vzemite šest žemelj, en dan starih, jim oribaj skorjo ter jih zreži na rezine (šnite), namaži vse po eni strani s kako mezgo, nato zloži skupaj dve po dve tako, da pridejo namazani deli skupaj. Nato jih malo poškopri z mlekom. Kozo dobro namaži z mastjo ali maslom in položi vanjo rezine drugo poleg druge. Nato olupí tri do štiri jabolka, jih zreži na za mezinec debele ploščice, ki jim odstrani pečke. Nato položi jabolka na zemlje, na sredo vsakega pa daj malo mezge (češpljeve, marelične ali kakršnekoli). Ko si tako vsa jabolka zložila, zmešaj v lončku šest dek sirovega masla, dva rumenjaka, šest dek sladkorja, sok pol limone in zribano limonino lupino, dve žlici ruma in stolčeni sneg dveh beljakov. Vse to namaži po jabolkih in deni peči. Peči približno pol ure, nakar je torta gotova.

Praktični nasveti

Štedilniki, ki imajo emajlirane plošče, se dajo lepo osnažiti s krpo, namočeno v terpentinu. Vse umazane dele moramo dobro odrgniti, nato pa še umiti z milom in toplo vodo in slednjič zbrisati s suho krpo. Enako osnažimo tudi kopalne vane, umivalnike in sploh vse predmete iz emajla.

Da lončene posode ne dobijo zadehlega duha, ako dlje časa stojijo neporabne, jih moramo, preden jih spravimo, dobro umiti in dati v vsako malo sladkornega praha. Sladkor prepreči, da se posoda ne navzame slabega duha, sam sladkor pa se zato nič ne skvari in ga lahko porabimo.

Da škärje ne zarjavijo, jih ne smemo nikoli spraviti vlažne in tudi ne puščati na vlažnem kraju. Ako jih malo rabimo, jih je treba od časa do časa odrgniti s kako raskavo grobo krpo, pri vijaku jih pa namazati z oljem.

Kuhinjski lijak. Ako je lijak v kuhinji železen in emajliran, ga umivaj z lugom. Če imaš lesen lijak, ga pa osnaži s krtačo, lugom in milom. Bakren lijak pa moraš snažiti enako kakor bakreno posodo, najbolje s sidolom. Lijak naj bo vedno pokrit, kadar ga ne rabimo. V slabem vremenu rad smrdi, če ga še tako pomijemo, ker prihaja smrad iz kanalov. Najenostavneje je, če pokriješ luknjo s kako moko krpo.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Kanadski rojaki za svoje domače gasilno društvo

G o l o, novembra.

Gasilno društvo na Golem je nedavno poslalo nabiralno polo za prispevke svojim občanom, ki so se izselili v Kanado. Naši Kanadčani so se prav z veseljem odzvali prošnji in darovali precejšnjo vsoto v društvene svrhe. Nabiralec g. Feliks Peček (Kirkland Lake) je poslal ob tej priliki načelniku prostovoljnega gasilnega društva na Golem g. Francu Zeleničniku pismo, iz katerega povzemamo:

Prejel sem pismo od vas z nabiralno polo v katerem me prosite, da pobere pri svojih rojakih in znancih prostovoljne prispevke za gasilno društvo na Golem. Takoj po prejemu pisma sem šel na delo, da zberem čim večjo svoto. Nabral sem 55 dolarjev in 50 centov.

Dragi prijatelj, sedaj pa vas prosim, da moje pismo in imenik darovalcev oddaste uredništvu «Domovine» katere naročniki so poleg mene še številni drugi tu živeči rojaki. Darovali so radi, vsak po svoji moči. Mnogo rojakov sem ob priliki nabiranja prispevkov šele prvič videl.

Naše delo v rudnikih je res težko, vendar je zaslužek tolikšen, da se nam še precej dobro godi. Zadovoljni smo s tem našim kruhom. Po delu smo tudi radi veseli in si često zapojemo kako veselo slovensko pesmico. Pri tem za vsak teden željno pričakujemo našo «Domovino», da nas spomni na mili dom in nam s svojimi novicami

prežene vsaj za kratek čas domotožje. Najlepše pozdravljam vse bralce «Domovine» širom zemlje, posebno pa naše domače gasilce in bralce «Domovine» na Golem, listu pa želim podvojeno število novih naročnikov.

Darovali so za gasilno društvo na Golem: po 5 dolarjev: Vinko Ponikvar (Golo), Ivan Dolšak (Golo), Feliks Peček (Golo), Alojz Peček (Golo), Jožef Kralič (Golo), Ivan Šteblaj (Golo); 2 dolarja Janez Strumbelj (Golo); po 1 dolar: Franc Golob (Škril), Janez Tekavec (Javorje), Anton Šteblaj (Veliki Osolnik), Jože Indihar (Krvava peč), Anton Garbas (Veliki Osolnik), Janez Nered (Mohorje), Josip Zalar (Kot), Anton Gliha; po 50 centov: Franc Likar, Andrej Gruden, Anton Peternel, F. Dolinar, Janez Usnik, Alojzij Iler, Alojzij Levstik, Ivan Krašovec, Anton Levstik, Joško Dijak, Joško Ile, Joško Primožič, Lojze Žagar, Lojze Škul, Franc Tanko, Joško Arko, Joško Makše, Joško Kolesac, Vinko Vidrihar, Tone Ile, Ivan Gerden, Joško Perkopec, Alojzij Anzele, Joško Mate, Lojze Podlogar, Primož Vesel in Franc Povšek; po 25 centov: Ivan Sajc, Joško Gerden, Matija Drezimerovič, Maks Brodar, Niko Brinc, Joško Progar, Franc Rezelj in Joško Penca.

***

Prostovoljno gasilno društvo na Golem se na tem mestu prav pristožno zahvaljuje za darove rojakov iz daljne Kanade. Bog jim povrni stotero krat! Posebna hvala gre našem rojaku Feliks Pečku, ki se je potrudil, da je nabral darove od svojih tovarišev in nam jih poslal. Društvo želi vsem darovalcem obilo sreče in blagoslova. Na vešelo svidenjel

Novomeška porota

Mlad požigalec. Kot prvi se je zagovarjal pred poroto v ponedeljek 15letni Anton Auflič, ki je v Ključevci iz maščevanja zažgal hišo posestnika Antona Završnika. Auflič je dobil 3 leta težke ječe.

Požig zaradi zavarovalnine. Na Goleku so 23. avgusta t. l. zapazili ljudje ogenj na strehi hiše posestnika Janeza Topliška. Eden sosedov je tekel s škafof vode na podstrešje in našel na deski gorečo svečo, okrog pa naloženo slamo. To in še drugi znaki, zlasti visoka zavarovalnina, so utrjevali sum, da je Toplišek sam požigalec. Ker so prišle priče s svojimi izjavami v nasprotstva, je bila razprava preložena.

ZANIMIVOSTI

Grozno trpljenje ruskih izgnancev na Soloveckih otokih

Te dni je priobčil neki švedski list vest, da se je posrečilo 60 ruskim političnim ujetnikom zloglasnega taborišča na Soloveckih otokih v Belem morju po nepopisnih mukah prekoračiti finsko mejo. Nesrečniki so s sekirami pobili paznike v gozdu, kjer so sekali drva ter pobegnili. Ta vest je ponovno opozorila svet na grozne razmere, ki vladajo na Soloveckih otokih, kjer so živeli do nedavnega menihi. Največji teh otokov, na katerem pritiska pozimi strašen mraz, poleti od junija do septembra pa gospodarijo močvirski komarji, je bil močvirnat in neobljuden, toda pred 500 leti so se naselili na njem menihi, ki so ga izpremenili v rodovitno pokrajino. Obdelovali so polje, zasadili so goličave z drevjem, gradili so ceste, uredili pristanišče, postavili morsk svetilnik, zgradili mehnično žago, opekarno, več poslopj, katédralo, javno kopališče in šolo za otroke otočanov. Nad 500 menihov je živelo tu v miru, dokler ni leta 1921. pristal pri otoku parnik s policijskim komisarjem, ki je otok v imenu sovjetske vlade zasedel in pozval menihe, naj ga zapuste.

Ruska sovjetska vlada se je hotela polastiti otoka in vsega bogastva marljivih menihov, obenem pa ustanoviti na njem in drugih bližnjih otokih taborišče, kamor bi pošiljala vse svoje politične nasprotnike. Tako je postalo to otočje strah in groza vseh, kdor se ne strinja s komunizmom. Vestí o grozotah na Soloveckih otokih so razširili po svetu redki politični kaznjenci, katerim se je posrečilo pobegniti. Od leta 1925. do 1928. so pobegnili samo štirje sovjetski državljani, poleg teh je pa sovjetska vlada izmenjala nekatere tujce za svoje državljane. Med temi je bil Poljak dr. Lipenski, ki je bil izmenjan lani. Nekateri so opisali grozote na Soloveckih otokih v knjigah. Tako tudi finski trgovec Cederholm. Čujmo, kaj pripoveduje Cederholm o življenju na Soloveckih otokih, ki se po pravici nazivajo sovjetsko peklo.

Iz Moskve ali Leningrada na Solovecke otoke je dolga pot. Cederholm je odpotoval v avgustu 1925. iz Leningrada s kilogramom črnega kruha in tremi nasoljenimi ribami. V vagonu, določenem za 60 potnikov, je bilo natrpanih 91 političnih kaznjencev, katere je stražilo pet do zob oboroženih vojakov, ki so se menjavali vsaki dve

uri. Med vožnjo je neki Tatar umrl in tovariši niso mogli spraviti iz vagona njegovega trupla. Neki ameriški inženjer je dobil hud živčni napad in začel je kričati. Poveljnik transporta je pa enostavno potegnil revolver in ga ustrelil v ramo. Rano so mu obvezali šele na postaji Sorocka, kjer so potegnili iz vagona tudi Tatarjevo truplo. Vročo vodo in čaj so dobili kaznjenci šele tretji dan. Tega dne se je pripetil tudi dogodek, ki bi lahko imel za 14 kaznjencev usodne posledice. V oddelku, kjer se je vozil Cederholm, sta bila tudi dva policijska agenta, Kostin in Kalugin, ki sta bila le začasno izgnana na Solovecke otoke zaradi nekega disciplinarnega pregreška. Ko je hotel Kalugin na stranišče, se je na zgornji policijski prevrnili posoda s čajem in mu poparila vrat. Kalugin je začel kričati, da bo obračunal s krivcem v Kemu, na zadnji etapi dolge poti. To se je res zgodilo. Vojaški poveljnik v Kemu je izjavil, da ustrelje 14 kaznjencev, če se ne javi tisti, ki je agenta polil s kropom. Kaznjenci so izdali tri tovariše, katere so takoj odvedli na postajo in jih ustrelili.

Na vsem otočju so samo trije res svobodni možje: poveljnik taborišča, njegov namestnik in poveljnik evakuacijskega centra. Ostalo uradništvo sestoji iz najrazličnejših elementov. To so bivši voluhi, jetniški pazniki in drugi, katere je poslala sovjetska vlada na Solovecke otoke zaradi disciplinarnih pregreškov in ki se hočejo zopet prikupiti svojim oblastnikom s tem, da trpinčijo nesrečne politične kaznjence. Tem slede morilci in roparji. Sovjetska vlada, ki je v začetku revolucije na stečaj odprla vrata vsem zločincem, je bila slednjič prisiljena nastopiti proti njim in izgnati jih na Solovecke otoke. Njihov položaj ni posebno prijeten, ker morajo gladovati in prezebiti, vendar pa ravna uprava taborišča z njimi vsaj deloma obzirno. Politični kaznjenci so razdeljeni v dve kategoriji, v politične kaznjence v pravem pomenu besede in v protirevolucionarje. Med politične kaznjence spadajo socialisti vseli vrst in anarhisti. Najslabše se godi ženskam. Poleg telesnih muk morajo prenašati tudi strahovite moralne muke. Izročene so na milost in nemilost kaznjencem, ki lahko počenjajo z njimi, kar hočejo.

Življenje je na Soloveckih otokih grozno. Kaznjenci morajo opravljati najtežja dela podnevi

in ponoči. Delo traja 10 do 12 ur dnevno. Nedelj in praznikov seveda ne poznajo. Naporno delo zahteva dobro hrano, toda nesrečniki dobivajo najslabšo hrano baš takrat, kadar morajo največ delati. Mnogi podležejo trpljenju že prvo leto, drugi si pa v obupu končajo življenje sami. Kazni so zelo različne. Kdor noče delati, ga vržejo za 30 dni v podzemsko celico in mu dajejo na dan samo 200 gramov črnega kruha. Če se še upira, ga posade v posebno celico v bivšem samostanu. Ta celica je globoko pod zemljo in nesrečnik mora štirikrat dnevno prehoditi 240 stopnic in nositi po njih vodo. Vsak najmanjši odpor se kaznuje s smrtjo. Usmrtitve so sploh na dnevnem redu, kajti uprava taborišča dela, kar hoče.

Francoz Raymond Duguet, ki se je tudi nahajal kot izgnanec na Soloveckih otokih, opisuje v svoji knjigi muke in grozodejstva pobesnelih agentov boljševiške policije, ki sekajo nesrečnim kaznjencem ude in izžigajo oči. Na Soloveckih otokih imajo pa še druge posebnosti. Prava šiba božja so čez poletje močvirski komarji, ki neusmiljeno grizejo kaznjence. Dan za dnem se dogajajo primeri, da postavijo kaznjenca v opoldanski urah nagega na dvorišče, da ga lahko močvirski komarji, tako zvani moskiti grizejo. Pozimi zapirajo kaznjence v samih srajcah v celice, kjer je 30 stopinj pod ničlo. Da kaznjenc ne zmrzne, mora neprestano begati po celici. Blizu bivše samostanske cerkve so globoki vodnjaki, kamor spuščajo kaznjence, ki morajo noč in dan stati v vodi. Ob kruhu in vodi puste kaznjenca v vodnjaku 15 do 20 dni. Lani je umrlo v prvih šestih mesecih od 900 kaznjencev celih 200.

× **Kako je zopet našel svoje starše.** V Middleportu biva Američan, ki si je pridobil zadnja leta lepo premoženje. Bil je med vojno na bojišču in ko se je vrnil, ni našel svojih roditeljev, ki so bili zapustili farmo in se preselili drugam. Prizadeval si je na vse načine, najti jih Ker pa v Ameriki ni zглаševanje obvezno, je bil ves njegov trud zaman. Šele, ko je prečital v novinah oglas, da se bo vršila pri njegovih roditeljnih dražba, je zvedel, kje so. Preselili so se bili daleč na zapad. Sin je razmišljal, kako bi jim pripravil prijetno presenečenje. Ker je bila dražba napovedana za sredo, a on je zvedel za njo v ponedeljek, je sklenil poleteti v dotični kraj z letalom. Ko je pristal in prispel do hišice svojega očeta, je zagledal množico interesentov, ki so hoteli kupiti očetovo posestvo. Njegovi roditelji so sedeli potrti na klopi pred hišico in gledali, kako prehaja vse njihovo imetje v tuje roke. V trenutku, ko je prispel sin, je nekdo ponujal za siromasno farmo 5000 dolarjev in licitator je že drugič zaklical: Kdo dá več? Naenkrat je začul močan glas: 50.000 dolarjev. Vsi so se presenečeno ozrli, da vidijo moža, ki ponuja za tako malo posestvo 50.000 dolarjev. Tudi oče se je ozrl po njem, pa ni spoznal sina, ker se je bil ta močno izpremenil. Pač pa je mati takoj spoznala sinov glas. Sin je pozdravil roditelje in pozval udeležence dražbe, naj se vrnejo domov, češ, da je posestvo že kupljeno. Ves inventar, ki so ga bili že prodali, je odkupil po dvojni ceni. Tako je rešil roditelje, ki bi bili prišli na beraško palico.

× **Opice na strehah.** Te dni je imela Bratislava zanimivo brezplačno predstavo, ki jo je nehote priredil znani cirkus «Kludsky». Ko je dospel cirkus na določeni kraj, so uslužbenci opazili, da je izginilo iz kletk šest opic. Takoj so priredili lov za begunci, ki je pa bil zelo vesel. Opice so začele v mestu uganjati razne burke in mladina je drla od vseh strani, da si jih ogleda. Cirkuski uslužbenci so imeli težak posel, kajti opice so znane kot izredno spretno in urne živali. Najzanimivejši prizori so bili na strehah hiš, kamor so se opice zatekle. Opice so skakale po žlebovih, plezale po dimnikih in preskakovale s hiše na hišo. Vsa okna hiš na drugi strani so bila polna radovednežev, pa tudi ulice so bile z njimi tako zatrpane, da je obstal ves promet. Le s težavo so pobegle živali zopet spravili v kletke.

× **Skrivnostna trupla pod cerkvijo.** V cerkvi Santa Maria del Castello v Udinah so delavci na-

leteli na zid, ki je ločil zazidano klet od cerkve. Ko so zid razkopali, so zagledali grozen prizor. V izbici je ležalo 12 trupel, ki so večinoma že razpadla. Bilo je oseni ženskih, dva moška in dva otroška trupla. Ženske so bile stare od 15 do 30 let. Trupla so bila položena v zaboje, na katerih so bili naslikani beli in rdeči križi. Cerkev je bila že več let zapuščena, služba božja se v nji ni vršila in nad sto let ni bil v njeni bližini nihče pokopan. Dve ženski sta bili siromašno oblečeni, druge so pa imele na sebi dragocena oblačila. Kako so prišla trupla v cerkev, ni znano.

× **Višina vročine na solncu.** Zvezdoslovec John je zbral nedavno vse podatke in vse človeško znanje o solncu. Od časov, ko je zvezdoslovec Herschel menil, da je solnce obljudeno, je napravilo zvezdoslovje v tem pogledu velik korak naprej. Zdaj vemo, da vlada na solnčni površini vročina 6000 stopinj, kar je pa še mraz v primeri s temperaturo v solnčnem jedru, katero cenijo zvezdoslovec Eddington na 29 milijonov stopinj.

× **Hud potres v Kanadi.** Te dni so Kanado zadeli hudi potresni sunki, ki so bili posebno silni v pokrajini Quebec in ob Atlantskem oceanu. Potres je bil eden najmočnejših, ki so jih zabeležili od leta 1663. Kljub temu pa je škoda neznatna, ker je bil potres večinoma podmorskega značaja.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Izum.

«Pravite, da ste izumili napravo, s pomočjo katere je mogoče gledati skozi zid. Bravo! Kako pa ste imenovali to napravo?»

«Okno.»

Preko noči.

Gospod: «Včeraj ste beračili kot slepec, danes pa ste tudi grbavi!»

Berač: «Da, zdaj vidite, gospod, kako pride nesreča preko noči!»

Dober odgovor.

Učitelj je povedel otroke v gozd, kjer jim je govoril o drveh in rekel:

«Kaj napravimo z drvimi, ki so po meter na dolgo razžagana in lepo naložena?»

Mali Stanko: «Krademo jih...»

Dober nasvet.

Gospa dekl: «Ker jutri ob treh že odpotujemo, ti ne morem dovoliti za spanje več kakor dve uri. Pa malo bolj hitro spi!»

Slepec na straži.

«Prosim milega daru za ubogega slepega!»

«Kje pa je slepec?»

«Pred vrati stoji in gleda, če bo odkod prišel orožnik!»

Dober gospod.

Oskrbnik: «Milostljivi gospod, kaj naj storimo z ledom, ki nam je ostal še od lanskega leta v ledenici?»

Gospod: «Ah kaj, med reveže ga razdelite!»

V hotelu.

Gost: «Fej, živ polž je v solati!»

Drugi gost: «Pst, nikar tako glasno ne govorite, sicer vam bo natakar zaračunal še porcije polžev!»

Ne more se prebuditi.

«Halo, prebudi se!»

«Ne morem!»

«Zakaj pa ne?»

«No, ker sploh ne spim.»

V vagonu za nekadilce.

V voz za nekadilce pride sprevodnik. Neki gospod izvleče dozo in vpraša: «Ali se sme tukaj kaditi?»

«Ne!» odgovori sprevodnik.

«O, odkod pa je potem toliko odpadkov od cigaret po tleh?»

«Od ljudi, ki niso vprašali...»

Pogovor med zakonci.

Zena: «Kadar vidiš kako lepo deklico, takoj pozabiš, da si oženjen.»

Mož: «Nasprotno, draga moja, takrat šele to prav bridko občutim.»

Med bahači.

«Jaz imam toliko knjig, da bi potreboval celo hišo, da bi jih lahko spravil.»

«Pri meni je narobe; jaz imam toliko hiš, da bi potreboval celo knjigo, kjer bi jih opisal.»

Ne more vedno delati.

Berač: «Ali je gospa doma?»

Služkinja: «Ni. Morate priti zopet ob petih.»

Berač: «Mi je prav žal, jaz delam samo od osmih do štirih.»

Pri zobozdravniku.

Tonček in Pepca igrata zobozdravnika.

Tonček: «V enem zobu imate veliko luknjo. S čim naj jo zamašim?»

Pepca: «S čokolado.»

Previden ropar.

Na vrhu hriba je stal navdušen turist in z daljnogledom opazoval okolico.

Poleg njega se je pojavil neznanec. Nekaj časa sta molče gledala drug drugega. Nato pa se je razvil med njima ta-le pogovor:

Neznavec: «Krasen razgled, kaj ne?»

Turist: «Naravnost diven!»

Neznavec: «Prosim vas, bodite tako dobri, pa mi za trenutek posodite daljnogled!»

Turist: «Izvolite!»

Neznavec vzame daljnogled in pozorno motri okolico, nato pa ga ves vesel vrne turistu.

Turist: «Kaj ne da, diven razgled! Pa zrak je tako čist.»

311 KAJENJE JE STRUP!

Vsakdo se more igranje odvdati zdravju škodujočega kajenja z našimi «EX» tabletami. Tekom 14 dni preneha kaditi tudi najstrastnejši kadilec, če je uporabljal «EX» tablete trikrat na dan. So absolutno neškodljive, 1 omot 30 Din in poštnina, Popolna kura 5 omotov 145 Din franko. Razpošljamo po povzetju.

„AURORA“ Sekt. 59, Novi Sad, Željezniška 38.

„Skruta sreča.“

Knjigo „SKRITA SREČA“ z 11 lepimi povestmi pošljem vsakomur, ki mi pošlje v kuverti za 9 Din neobrabljenih novih poštinih znamk ali pa denar po poštini nakaznici in pa svoj natančen naslov. Nikomur ne bo žal!

Na naslov: **Matija Belec, Sv. Bolfenk v Slov. goricah.**

Na brezplačna naročila se ne oziram.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročila. Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Resna ženitna ponudba.

Starejši absol. kmet. strokovnjak z nekaj premoženja išče v svrhu ženitve resnega znanja s samostojno gospodsko ali vdovo, želeč si, z združenimi močmi ustanoviti lastni dom. Zato se želi, da bi imela nekaj kapitala ali posestvo. — Stroga tajn st. zajamčena! Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, na oglasni oddelek «Domovine» pod «Tovariš». 364

Sprejme se

kovaški vajenec. Hrana in sanovanje v hiši. KUNSTLER JOŽEF, kovač, Ljubljana, Lepi pot št. 1. 365

Mesarskega vajenca

sprejme takoj mesarja v KAMNIKU, Šteta 12. 363

Za zimo

vsakovrstno blago, sukno, loden, hudičevo kožo za čevlje, počine ter vse čevljarske potrebščine najugodnejše v trgovini **Fr. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.**

Nakup jajc, masla, putra, suhih gob, fižola ter vseh poljskih pridelkov. Zamenjava bučnic in solnčnic za prvovrstno bučno olje. Zamenjava pšenice za moko. 352

Sprejme se

starejša oseba s premoženjem k dobrim ljudem v dosmrtno oskrbo. Naslov v upravi «Domovine». 340

Neznavec: «Prav to je najlepše, da je zrak čist... a zdaj mi dajte denar in uro! Vgš daljnogled me je prepričal, da v bližini ni orožnika...»

Živinorejcem
priporočamo zanje jako koristno knjigo
Prva pomoč
ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima naslednjo vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se živali prisiti, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle oboiesti, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopta in zakovanju, pri prišču med parklji, opeklini, strelji, zlomu kosti, zvitju, izklenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, nape-njanju govee in ovac, pri tujih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnearici, nevarnosti zadušitve, zastropitvi, ozebljenju, postopani u s popkom, mrzlci, omedlevici, kužnih boleznih itd. Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga
v Ljubljani
Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Barve, lak, firnež i. dr.

je najboljša in zato najcenejša pri

„Lustra“ V. Laznik 300

Ljubljana, Gosposvetska c. 12 (poleg restavracije „Novi svet“)

Končno, končno...

dolgo je iskala, šele po mnogih razočaranjih je našla zadovoljstvo...

Ako — gledate se v ogledalu — niste zadovoljni z videzom Vašega obraza, Vašega vrata, Vaših rok — tedaj je čas, da vzamete **FELLERJEVO ELSA-CREME-POMADO!** Zjutraj in zvečer nsmazati malo te dragocene pomade — in že naslednjega dne Vam pokaže znake izpremembe! Koža postaja bolj sveža, kot baržun mehka, kot lilija bela; solnčne pege, lišaji, rdeča in razpokana mesta izginjajo.

A za lase močno **FELLERJEVO ELSA-POMADO ZA RAST LAS,** ki odstranjuje prhljaj, prepreči izpadanje las in prezgodno osivetje.

Po pošti 2 lonca ene ali po 1 lonec vsake Elsa pomade stane 40 Din franko, če se denar pošlje vnaprej; po povzetju 50 Din.

ELSA-MILA ZDRAVJA IN LEPOTE v 7 vrstah: milo iz lilijnega mleka, iz lilijne kreme, iz rumenjaka, glicerinsko, boraksovo, katranovo in za britje.

Po pošti 5 kom. Elsa-mila na izbiro stane 52 Din franko, če se denar pošlje naprej; po povzetju 62 Din.

ELSA-DONT, dobra zobna pasta, 1 tuba Din 8 80.

Dan za dnem negujte telo z Elsa-preparati

To pomaga!

Dobiva se povsod! Kjer ne, izvolite naročiti naravnost pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
 Stubica Donja, Elsatrg št. 360.

Proti rudecim rokam

In nelepi barvi kože se z uspehom uporablja snežnobela in maščob prosta krema „Leodor“, ki daje rokam in obrazu ono belino, katero si vsaka odlična dama želi. Posebna prednost kreme „Leodor“ je v tem, da izvrstno hladi srbečo kožo in je obenem odlična podloga za puder. Trajni vonj kreme „Leodor“ je podoben onemu, ki prihaja iz šopka v rosnem pomladanskem jutru utrganih vijolic in šmarne, brez onega slabega mošusovega vonja ki odbija odlične ljudi. Cena veliki tubi Din. 14.50, mali tubi Din 9.—. V učinkovanju jo podkrepí Leodor-toaletno milo, cena komadu Din. 8.—. Dobiva se povsod, kjer prodajajo Chlorodont-proizvode. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (tomot ne zalepiti) dobili bodeste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvoornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 55.

L. Mikuž
LJUBLJANA, Mestni trg 15
DEŽNIKI

NA MALO NA VELIKO
 Ustanovljeno 1839 52 Telefon 2282

Izjava.

Podpisani preklicujem in obžalujem vse žaljive besede, katere sem govoril o g. Josipu Ganglu, posestniku v Jarenini, ter se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Maribor, Jareninski vrb, dne 23. novembra 1929.

Anton Kolarič.

„BOROVIN“ proti revmatizmu, protinu, prehladu, oslabelosti.
Vam bo pomagal

Pazite na ponaredbe! 346 Pazite na ime!

Zadostuje poskušnja, da se prepričate o njegovi izborni kakovosti

Dobi se v vseh boljših trgovinah.

Zobni atelje
Kovač Josip

se je preselil s Sv. Petra ceste

368

na Miklošičevo cesto št. 18

Poredni Bobi

Kdo se ga ne spominja, ko je bril svoje hudoomušnosti vsaki dan v »Jutru«. Sedaj so izšle te prigode v učni knjižici, ki bo v veselje mladim, a tudi odrasli jo bodo z veseljem vzeli v roke in se Bobi-ju od srca smejali.

Miklavž in Božiček

bosta mladino gotovo najbolj osrečila s knjižico s 108 slikami.

Knjižico je dobiti v Ljubljani

v Oglasnem oddelku »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4
 Pri podružnicah »Jutra« v Mariboru in Celju
 Po pošti pa jo razpošilja uprava »Jutra« v Ljubljani

Cena knjižici je Din 12.—. Po pošti Din 14.—. Znesek je vpslati v naprej.

Prvovrstna glasbila direktno iz

TVORNICE

odn. tvorn. skladišča.

Veliki ilustrovani

CENIK

dobite zastoj! Zahtevajte ga pri največji razpošiljalnici glasbil v Jugoslaviji

MEINEL & HEROLD

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
 PODRUŽNICA MARIBOR št. 104 B

- Violine od 95 Din nav.
- Tambure „ 98 „ „
- Mandoline „ 136 „ „
- Trube „ 505 „ „
- Gramofoni „ 345 „ „
- Ročne harmonike od 85 Din nav.

Na ceneje kupite

zimsko blago za
moške obleke in
površnike ter tudi

razno blago za ženske plašče v trgovini

ANTONA SAVNIKA v Škofji Loki

361

Zahtevajte brezplačni
CENIK

14 dni na poskušnjo, ako ne ugaja se vrne denar.

Elegantna

plitka, dobra in cenena ura

Din 99[—]

šletno jamstvo.

Enaka ura v boljši izdelavi

Din 120[—]

šletno jamstvo. 243

A. Kiffmann, Maribor 143-c

Razpošilja se le proti povzetju

Priporočila se modna trgovina

T. EGER, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 2

331

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do

najfinejšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov deli in pnevmatika. - Ceniki franko. - Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

POZOR!

Nikdar niste bili tako zadovoljni, kakor boste, če si nabavite prvovrstne

JUGO, LUC-PECI,

katere izdeluje in popravlja edinole domača tvrdka

JUGO-LUC, Ljubljana

Puharjeva ulica šte. 3.

Bolezni

vsled prehlajenja, hripe, Ispanka, artritike, revmatizma, živcev I. dr.

se najhitreje dobijo na onih mestih, kjer je nasičena kri z mokračno kislino. Ta strup se pri hladnem in vlažnem vremenu zgosti ter tako zapre kapilarne votline pri organih za dihanje in za krvotok, draži te posleduje in čisto dovede celo do vnetja, kar je zelo opasno za organizem. Da bi se obvarovali bolezni ter tudi radi lažjega zdravljenja je potrebno takoj spočetka od časa do časa čistiti kri od mokračne kisline. To dosežemo najlažje s pomočjo čistila, ki je priznan po vsem svetu.

„KALEFLUID“ D. Kaleničenka. Isti rastvarja in odstranjuje iz organizma mokračno kislino in druge strupe, nagromadene razmene materije — teh o-novnih vzrokov večine bolezni. Vsled tega je „KALEFLUID“ potreben vsem bolnikom, ki trpe vsled raznih bolezni, slabe prehrane ali bolezni želodca nesaniče, duševne ali fizične preutrujenosti, živčnih bolezni ali velikih skrbi itd.

Brezplačno franko pošljemo nov način: „Pomlajevanje in zdravljenje organizma“, povrnitev moči, zdravja, delovne sposobnosti in aktivnega življenja. Obrnite se: Beograd, Kralja Milana 68, Miloš Marković.

„KALEFLUID“ se dobi v lekarnah in drogerijah.

Pravilna pot, ki vodi do ozdravljenja živcev!

Bolni, izčrpani živci grenijo življenje, povzročajo mnogo trpljenja, kakor zbadanje, nadležne bolečine, omedlevico, strašljivost, šumenje v ušesih, motnjo pri prebavi, jezljivost, pomanjkanje volje za delo in druge slabe pojave.

Moja ravnokar izšla poučna razprava Vam kaže pravo pot, kako se boste osvobodili vseh teh bolečin.

V njej so opisani vsi vzroki, postanek in zdravljenje živčnih bolezni po dolgoletnih izkušnjah.

Ta evangelij zdravja pošljem vsakomur

popolnoma zastonj,
če ga zahteva od dolnjega naslova.

Tisoče zahvalnic potrjuje edini obstoječi uspeh neumornega in vestnega iskajočega dela za dobrobit boleljajočega človeštva. Kdor spada k veliki četi živčno

bolnih in kdor boluje na teh mnogoštevilnih pojavih, si mora nabaviti mojo knjižico utehe!

Prepričajte se sami,

da Vam ničesar neresničnega ne obljubljam, ker pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma **brezplačno** in franko poučno razpravo. — Zadostuje dopisnica na:

Ernest Pastenack, Berlin, S. O., Michaelkirchplatz 13., Abt. 321

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1930, ki ima 365 dni

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obratjan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskiimi in dnevnimi znamenji; — solnične in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — pošne določbe za Jugoslavijo; — vse sejmice na Kranjskem, Koroskem, Stajerskem, Prekmurju, Medimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brestni živine; — tabele hektarov v orastih; — popis vseh vaš in domačih in tujih do odkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani.

296

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najbolje in najceneje pri stari, priznani tvrdki H. SUTTNER, LJUBLJANA

Največja in najsolidnejša razpošiljalnica. Razpošilja v vse kraje tuzenstva in inozemstva

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici znamk **IKO, OMIKO, AXO**

ZAHTEVAJTE BREZPLACEN CENIK!

H. Suttner, Ljubljana, Prešernova ulica št. 4

(poleg Frančiškanske cerkve)

China srebro jedilno orodje s 50letno pisμένο tovarniško garancijo.